

Alkotmánybíróság
Donáti u. 35-45.
1015 Budapest

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 0 0 1 2 3 - 0 / 2024		
Érkezett: 2024 JAN 15.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet:	Kezelőiroda: <i>Ju</i>

Budapest, 2024. január 15.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A [REDACTED] [REDACTED] mint indítványozó („Indítványozó”) jelen alkotmányjogi panaszhoz I/1. számú mellékletként csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője, az Ormai, Papp, Czike és Társai CMS Cameron McKenna Nabarro Olswang LLP Ügyvédi Iroda ([REDACTED]) [REDACTED] (járó ügyvéd: dr. Papp Erika), az Okányi Ügyvédi Iroda ([REDACTED]) (járó ügyvéd: dr. Okányi Zsolt; [REDACTED]) hivatalos iratok átvételére kijelölt jogi képviselő), a Bibók Ügyvédi Iroda ([REDACTED]) (járó ügyvéd: dr. Bibók Péter; [REDACTED]) és a Zlati Ügyvédi Iroda ([REDACTED]) (járó ügyvéd: dr. Zlati Dávid; [REDACTED]) útján, az alábbi

alkotmányjogi panasz t

terjesztjük elő az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény („Abtv.”) 26.§ (2) bekezdése alapján a jelentős térítésmentes kibocsátási egység-kiosztásban részesülő létesítmény üzemeltetőjét érintő egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 320/2023. (VII. 17.) Korm. rendelettel bevezetett szén-dioxid kvóta adóval és tranzakciós díjjal szemben.

I. ALKOTMÁNYJOGI PANASZ

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének c) pontja, valamint az Abtv. 26.§ (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz alapján állapítsa meg, hogy a jelentős térítésmentes kibocsátási egység-kiosztásban részesülő létesítmény üzemeltetőjét érintő egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 320/2023. (VII. 17.) Korm. rendelet

- a. sérti, de legalábbis túlterjeszkedik a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80-81.§§ és az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése szerinti felhatalmazásán, ezzel sértve az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, valamint az I. cikk (3) bekezdését, így közjogi-érvénytelenségben szenved, ezért az Abtv. 41.§ (1) és 45.§ (4) bekezdéseinek alkalmazásával azt hatálybalépésére visszamenő hatállyal semmisítse meg;

- b. által bevezetett szén-dioxid kvóta adó mértékét megállapító
- i. 3.§ (3) bekezdésének 2023. október 7. napjától hatályos „36” szövegrésze, valamint
 - ii. 3.§ (3) bekezdésének 2023. július 20. és 2023. október 6. napja között hatályos „40” szövegrésze
- ellentétes az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdése szerinti arányos köztelherviseléshez való joggal és az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joggal, ezért az Abtv. 41.§ (1) bekezdésének alkalmazásával e rendelkezéseket semmisítse meg;
- c. által bevezetett szén-dioxid kvóta adó 2023-ra való alkalmazását előíró
- i. 5.§ (2) bekezdésének 2023. július 20. napjától hatályos „2022.” szövegrésze,
 - ii. 5.§ (3) bekezdésének 2023. július 20. napjától hatályos „A 3.§ (4) bekezdésétől eltérően az adózó a 2023. adóév első, második és harmadik negyedévre vonatkozó adóelőleget a harmadik negyedévet követő második hónap 15. napjáig állapítja meg, vallja be és fizeti meg.” szövege, valamint
 - iii. 5.§ (5) bekezdés a) pontjának 2023. október 7. napjától hatályos „2022.” szövegrésze
- sérti az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdéséből levezethető visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, ezért az Abtv. 41.§ (1) és 45.§ (4) bekezdéseinek alkalmazásával e rendelkezéseket hatálybalépésükre visszamenő hatállyal semmisítse meg;
- d. által bevezetett tranzakciós díj mértékét megállapító
- i. 2.§ (2) bekezdésének 2023. október 7. napjától hatályos „15%-a” szövegrésze, valamint
 - ii. 2.§ (2) bekezdésének 2023. július 20. és 2023. október 6. napja között hatályos „10%-a” szövegrésze
- ellentétes az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdése szerinti arányos köztelherviseléshez való joggal és az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joggal, ezért az Abtv. 41.§ (1) bekezdésének alkalmazásával e rendelkezéseket semmisítse meg;
- e. hatálybalépését szabályozó
- i. 4.§-nak 2023. július 20. napjától hatályos „3.” szövegrésze,
 - ii. 5.§ (1) bekezdésének 2023. július 20. napjától hatályos „E rendelet vonatkozásában a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. §-át nem kell alkalmazni.” szövege, továbbá
 - iii. – ehhez kapcsolódóan – a jelentős térítésmentes kibocsátási egység-kiosztásban részesülő létesítmény üzemeltetőjét érintő egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 320/2023. (VII. 17.) Korm. rendelet módosításáról szóló 452/2023. Korm. rendelet 2023. október 7. napjától hatályos 6.§ (1) bekezdésének „3.” szövegrésze, valamint
 - iv. a jelentős térítésmentes kibocsátási egység-kiosztásban részesülő létesítmény üzemeltetőjét érintő egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 320/2023. (VII. 17.) Korm. rendelet módosításáról szóló 452/2023. Korm. rendelet 2023. október 7. napjától hatályos 6.§ (2) bekezdésének „E rendelet vonatkozásában a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. §-át nem kell alkalmazni.” szövege
- sérti az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdéséből levezethető, a jogszabályokra való megfelelő felkészülési idő elvét, ezért az Abtv. 41.§ (1) és 45.§ (4) bekezdéseinek alkalmazásával e rendelkezéseket hatálybalépésük napjára visszamenő hatállyal semmisítse meg.

Kérjük továbbá a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 45.§ (4) bekezdése alapján az Alaptörvény védelme és a jogbiztonság érdekében állapítsa meg a megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezések általános és egyedi ügyben történő alkalmazhatatlanságát.

II. A KORM. RENDELET BEMUTATÁSA

1. A jelentős térítésmentes kibocsátási egység-kiosztásban részesülő létesítmény üzemeltetőjét érintő egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 320/2023. (VII. 17.) Korm. rendelet („**Korm. rendelet**”) 2023. július 17-én került kihirdetésre, és 2023. július 20-án lépett hatályba. A Korm. rendelet később módosításra került a 2023. október 4-én kihirdetett és 2023. október 7-én hatályba lépett, a jelentős térítésmentes kibocsátási egység-kiosztásban részesülő létesítmény üzemeltetőjét érintő egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 320/2023. (VII. 17.) Korm. rendelet módosításáról szóló 452/2023 (X. 4.) Korm. rendelet („**Mód. rendelet**”) által. (Korm. rendeletként – amennyiben az nincs kifejezetten eltérően jelezve – a jogszabály jelen indítvány benyújtásának napján hatályos, a Mód. rendelet által módosított szövegére hivatkozunk.)
2. A Korm. rendelet a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében hozta, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §§-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva.
3. A Korm. rendelet kötelezettjei az ún. jelentős térítésmentes kibocsátási egység-kiosztásban részesülő létesítmény üzemeltetői („**Üzemeltető**”). A Korm. rendelet értelmében Üzemeltetőnek minősül, akinek a termék-referencia érték szerinti létesítményrész¹, illetve technológiai kibocsátások szerinti létesítményrész² vonatkozásában³ a tárgyévet megelőző évben kiosztott térítésmentes kibocsátási egysége eléri az azt megelőző három évben hitelesített szén-dioxid összkibocsátása átlagának legalább 50%-át,⁴ és a tárgyévet megelőző három évben a hitelesített szén-dioxid kibocsátásának éves átlaga meghaladta a 25.000 tonnát.⁵
4. Indítványozó a 2023-as év vonatkozásában a Korm. rendelet szerint Üzemeltetőnek minősült, figyelemmel arra, hogy
 - (a) a 2022-ben termék-referencia érték szerinti létesítményrész, illetve technológiai kibocsátások szerinti létesítményrész vonatkozásában kiosztott térítésmentes kibocsátási egysége 866.441 volt, míg a hitelesített szén-dioxid összkibocsátásának átlaga 2019-2021 évek vonatkozásában 898.041⁶ tonna volt; azaz a tárgyévet megelőző évben termék-referencia érték szerinti létesítményrész, illetve technológiai kibocsátások szerinti létesítményrész vonatkozásában a kiosztott térítésmentes kibocsátási egysége elérte az azt

¹ Térítésmentes Kiosztási Rendelet, 2. cikk 2. pont

² Térítésmentes Kiosztási Rendelet, 2. cikk 10. pont

³ Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés a) pont

⁴ Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés bb) pont

⁵ Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés ba) pont

⁶ $(811.610 + 980.681 + 901.831) / 3 = 898.040,667$

megelőző három évben hitelesített szén-dioxid összkibocsátása átlagának legalább 50%-át ($866.441 / 898.041 * 100 = 96,48\%$); továbbá

- (b) a hitelesített szén-dioxid összkibocsátása átlaga a 2020-2022 évek vonatkozásában 781.851⁷ tonna volt, azaz a tárgyévet megelőző három évben a hitelesített szén-dioxid kibocsátásának éves átlaga meghaladta a 25.000 tonnát.

5. Indítványozó a 2024-as év vonatkozásában is Üzemeltetőnek minősül, figyelemmel arra, hogy

- (a) a 2023-ban termék-referencia érték szerinti létesítményrésze, illetve technológiai kibocsátások szerinti létesítményrésze vonatkozásában kiosztott térítésmentes kibocsátási egysége 672.879 volt, míg a hitelesített szén-dioxid összkibocsátásának átlaga 2020-2022 évek vonatkozásában 781.851⁸ tonna volt; azaz a tárgyévet megelőző évben termék-referencia érték szerinti létesítményrésze, illetve technológiai kibocsátások szerinti létesítményrésze vonatkozásában a kiosztott térítésmentes kibocsátási egysége elérte az azt megelőző három évben hitelesített szén-dioxid összkibocsátása átlagának legalább 50%-át ($672.879 / 781.851 * 100 = 86,06\%$); továbbá

- (b) a hitelesített szén-dioxid összkibocsátása átlaga a 2021-2023 évek vonatkozásában 692.431⁹ tonna volt, azaz a tárgyévet megelőző három évben a hitelesített szén-dioxid kibocsátásának éves átlaga meghaladta a 25.000 tonnát.

6. **I/2. sz. mellékletként** csatoljuk az Indítványozó térítésmentes kibocsátási egységének kiosztásáról szóló határozatokat a 2022-2023 évek vonatkozásában, míg **I/3. sz. mellékletként** csatoljuk az éves kibocsátási adatok igazolását 2013-2022 évek vonatkozásában.

7. A Korm. rendelet két fizetési kötelezettséget vezetett be az Üzemeltetők részére: a szén-dioxid kvóta adót¹⁰ és a tranzakciós díjat.¹¹

8. A **szén-dioxid kvóta adót** az Üzemeltetőknek az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény 2.§ 14. pontja szerinti kibocsátásuk tCO₂-ben számított mennyisége után kell megfizetniük, mértéke pedig 36 EUR/tCO₂-vel egyenértékű magyar forintnak megfelelő összeg.¹² A szén-dioxid kvóta adót az adóévet követő év május 31. napjáig kell bevallani és megfizetni¹³ azzal, hogy az Üzemeltetőket adóelőleg megállapítási, bevallási és fizetési kötelezettség terheli, amelyre negyedévente, a tárgynegyedévet követő második hónap 15. napjáig kötelezettek.¹⁴ A szén-dioxid kvóta adót először a 2023-as év vonatkozásában kellett megfizetni,¹⁵ és az Üzemeltetőknek a 2023-as adóév vonatkozásában az első három negyedévre vonatkozó adóelőleget 2023. november 15. napjáig be kellett vallania és megfizetnie.¹⁶ E kötelezettségének Indítványozó eleget tett, **I/4. sz. melléklet** alatt csatoljuk Indítványozó benyújtott adóbevallását az adóelőleg tárgyában.

⁷ $(980.681 + 901.831 + 463.041) / 3 = 781.851$

⁸ $(980.681 + 901.831 + 463.041) / 3 = 898.040,667$

⁹ $(901.831 + 463.041 + 712.422) / 3 = 692.431,333$

¹⁰ Korm. rendelet 3.§

¹¹ Korm. rendelet 2.§

¹² Korm. rendelet 3.§ (2) bekezdés

¹³ Korm. rendelet 3.§ (1) bekezdés

¹⁴ Korm. rendelet 3.§ (4) bekezdés

¹⁵ Korm. rendelet 5.§ (2) bekezdés és 5.§ (5) bekezdés a) pont

¹⁶ Korm. rendelet 5.§ (3) bekezdés

9. A tranzakciós díjat az Üzemeltetőknek a forgalmi jegyzékben vezetett üzemeltetői számlájukon lévő kibocsátási egység – a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az uniós kibocsátási egység-forgalmi jegyzék működése tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2019. március 12-i (EU) 2019/1122 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 55. cikkének megfelelő – átruházása esetén kell megfizetniük.¹⁷ A tranzakciós díj mértéke a tranzakcióval érintett kibocsátási egységeknek a tranzakció teljesülésének napján, vagy – ha a tranzakció teljesülésének napján nem történik tőzsdei árverés – az azt megelőző utolsó tőzsdei napon érvényes EEX-EUA tőzsdei árfolyama szerinti, a Magyar Nemzeti Bank által meghatározott napi középárfolyamon átszámított értékének 15%-a.¹⁸ Az Üzemeltetőknek a tranzakciót annak teljesülésének napjától számított 10 napon belül be kell jelentenie a klímavédelemért felelős hatóságnak,¹⁹ amelyre tekintettel a klímavédelmi hatóság egy egyenlegértékesítőt állít ki,²⁰ amelynek kézhezvételétől számított 30 napon belül a tranzakciós díjat meg kell fizetni.²¹ A tranzakciós díjat a Korm. rendelet hatálybalépését követően teljesült tranzakciók tekintetében kell megfizetni²² azzal, hogy a tranzakciós díj Mód. rendelettel módosított mértéke²³ csak a Mód. rendelet hatályba lépését követően teljesült tranzakciók vonatkozásában alkalmazandó.²⁴
10. Indítványozó álláspontja szerint mind a szén-dioxid kvóta adó, mind a tranzakciós díj alaptörvényellenesek.

III. A BEFOGADHATÓSÁGI FELTÉTELEK

III.1 Az Abtv. 26.§ (2) bekezdés szerinti érintettségi feltétel

11. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján közvetlen alkotmányjogi panasz esetén különös jelentősége van az érintettség vizsgálatának, amelynek a személyes, közvetlen és aktuális jellegét is igazolni kell.²⁵

III.1.1 Személyes érintettség

12. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a „személyes érintettség az indítványozó alapjogát érintő sérelmet jelent, ám az indítványozó nem csak akkor érintett személyesen, ha ő a norma címzettje.”²⁶ Tekintettel arra, hogy a fenti 4-5. bekezdésben bemutatottak szerint Indítványozó a Korm. rendelet vonatkozásában Üzemeltetőnek minősül, azaz a Korm. rendelet személyi hatálya alá tartozik, így személyes érintettsége megállapítható mind a szén-dioxid kvóta adóval, mind a tranzakciós díjjal kapcsolatos rendelkezések tekintetében, hiszen ezen rendelkezéseknek Indítványozó közvetlen címzettje.²⁷

III.1.2 Közvetlen érintettség

13. Az Abtv. 26.§ (2) a) pontja alapján az Alkotmánybíróság eljárása akkor kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytan

¹⁷ Korm. rendelet 2.§ (1) bekezdés

¹⁸ Korm. rendelet 2.§ (2) bekezdés

¹⁹ Korm. rendelet 2.§ (3) bekezdés

²⁰ Korm. rendelet 2.§ (5) bekezdés

²¹ Korm. rendelet 2.§ (6) bekezdés

²² Korm. rendelet 4.§

²³ Eredetileg a tranzakciós díj mértéke 10% volt, amelyet a Mód. Rendelet 15%-ra emelt.

²⁴ Korm. rendelet 5.§ (5) bekezdés b) pont

²⁵ 27/2021. (XI. 5.) AB határozat, 50. bekezdés

²⁶ 27/2021. (XI. 5.) AB határozat, 50. bekezdés

²⁷ Analógiaként hivatkozunk a 3214/2023 (V. 5.) AB végzés 31. bekezdésére

közvetlenül, konstitutív hatályú végrehajtási aktus vagy bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, amit az Alkotmánybíróság gyakorlata is megerősít.²⁸

(a) Szén-dioxid kvóta adó

14. Magyarországon az adózási rendszer főszabály szerint önadózásról alapul²⁹, azaz adózók az adófizetés kötelezettségüket a jogszabályok rendelkezései alapján saját maguk állapítják meg, vallják be és fizetik meg. Ezzel összhangban Indítványozónak a szén-dioxid kvóta adót is a Korm. rendelet rendelkezéseivel fogva kell bevallania és megfizetnie,³⁰ ahogy a 2023-ra vonatkozó és adóelőleg megállapítási, bevallási és megfizetési kötelezettsége is a Korm. rendelkezéseivel alapul.³¹ Indítványozó a 2023 első három negyedévére vonatkozó szén-dioxid kvóta adó előleget már bevallotta, tehát a Korm. rendeletnek nem csak hatályosulása, hanem alkalmazása folytán is bekövetkezett a jogsérelem. Indítványozónak a 2023. negyedik negyedévre vonatkozó adóelőlegfizetési kötelezettségének 2024. február 15-ig, míg a 2024. első negyedévére vonatkozó adóelőleg fizetési kötelezettségének 2024. május 15-ig kell eleget tennie. Indítványozónak a jogsérelmet az okozza, hogy az alaptörvény ellenes szén-dioxid kvóta adót meg kell fizetnie. Tehát az Indítványozót ért jogsérelem az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán közvetlenül, jogkövető magatartás tanúsítása folytán önmagára történő alkalmazással és konstitutív hatályú végrehajtási aktus vagy bírói döntés nélkül következett be, így az Abtv. 26.§ (2) bekezdés a) pontja szerinti feltétel teljesül.³²

(b) Tranzakciós díj

15. A tranzakciós díjat az Üzemeltetőknek térítésmentes kibocsátási egységek átruházása esetén kell megfizetnie.³³ Az Üzemeltetőknek a tranzakciót annak teljesülésének napjától számított 10 napon belül be kell jelenteniük a klímavédelemért felelős hatóságnak,³⁴ amelyre tekintettel a klímavédelmi hatóság egy egyenlegértékesítőt állít ki,³⁵ amelynek kézhezvételétől számított 30 napon belül a tranzakciós díjat meg kell fizetni.³⁶ Indítványozó a Korm. rendelet hatálybalépése óta ugyan átruházást nem hajtott végre, azonban a tranzakciós díj megfizetését előíró rendelkezések már hatályosultak, azokat Indítványozó köteles lenne alkalmazni tranzakció esetén. Indítványozó rendszeresen ruház át térítésmentes kibocsátási egységeket (I/5. sz. melléklet), illetve egyébként is az kibocsátás kereskedelmi rendszer keretei között arra bármikor lehetősége van. Indítványozónak a jogsérelmet az okozza, hogy az alaptörvény ellenes tranzakciós díjat meg kell fizetnie. Tehát az Indítványozót ért jogsérelem az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán közvetlenül, konstitutív hatályú végrehajtási aktus vagy bírói döntés nélkül következett be, így az Abtv. 26.§ (2) bekezdés a) pontja szerinti feltétel teljesül.³⁷

III.1.3 Aktuális érintettség

16. Az Alkotmánybíróság gyakorlat szerint az „aktuális érintettség követelménye azt jelenti, hogy az érintettségnek az alkotmányjogi panasz benyújtásakor fenn kell állnia.”³⁸

²⁸ 33/2019. (XI. 27.) AB határozat, 21. bekezdés; 14/2022. (VII. 7.) AB határozat, 80. bekezdés

²⁹ Art. 46.§ (1) bekezdés a) pont

³⁰ Korm. rendelet 3.§ (1) és (4) bekezdés, 4.§ és 5.§ (2) bekezdés

³¹ Korm. rendelet 3.§ (4) bekezdés és 5.§ (3) bekezdés

³² 3214/2023 (V. 5.) AB végzés 29. bekezdésére, 3208/2013. (XI. 18.) AB határozat, 28-29. bekezdések

³³ Korm. rendelet 2.§ (1) bekezdés

³⁴ Korm. rendelet 2.§ (3) bekezdés

³⁵ Korm. rendelet 2.§ (5) bekezdés

³⁶ Korm. rendelet 2.§ (6) bekezdés

³⁷ Ld. 3208/2013. (XI. 18.) AB határozat, 28-29. bekezdések, és 3248/2014. (X. 14.) AB határozat, 12. bekezdés

³⁸ 27/2021. (XI. 5.) AB határozat, 51. bekezdés

(a) Szén-dioxid kvóta adó

17. Indítványozónak a szén-dioxid kvóta adót először a 2023. évi kibocsátása után kell megfizetnie, tehát Indítványozó adófizetési kötelezettsége aktuális. Indítványozónak a 2023 első három negyedévére vonatkozó adóelőleget 2023 november 15-ig be kellett vallania, illetve a negyedik negyedév vonatkozásában az adóelőleget 2024. február 15-ig meg kell fizetnie. Indítványozó teljes 2023 évi kibocsátása vonatkozásában az adót 2024. május 31-ig meg kell fizetnie. Indítványozónak a 2024 évi kibocsátása vonatkozásában a 2024 első negyedévére vonatkozó adóelőleget 2024. május 15-ig kell megfizetnie. A Korm. rendelet és a Mód. rendelet vitatott rendelkezései hatályosak és alkalmazandók.³⁹

(b) Tranzakciós díj

18. Indítványozónak mind Üzemeltetőnek a Korm. rendelet hatálybalépése óta minden térítésmentes kibocsátási egység átruházása vonatkozásában tranzakciós díjat kell fizetnie. Bár Indítványozó a Korm. rendelet hatálybalépése óta ilyen átruházást nem hajtott végre, Indítványozó álláspontja szerint érintettsége aktuális, hiszen a tranzakciós díjat Indítványozónak meg kellene fizetnie.⁴⁰ Indítványozó rendszeresen ruház át térítésmentes kibocsátási egységeket, illetve a kibocsátás kereskedelmi rendszer keretei között arra bármikor lehetősége van. A Korm. rendelet és a Mód. rendelet vitatott rendelkezései hatályosak és alkalmazandók.⁴¹

III.1.4 Jogorvoslat hiánya vagy kimerítése

19. Az Indítványozó Abtv. 26.§ (2) b) pontja szerinti érintettségi feltételnek megfelel. E rendelkezés alapján az Alkotmánybíróság eljárása akkor kezdeményezhető, ha nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

(a) Szén-dioxid kvóta adó

20. A szén-dioxid kvóta adót az Üzemeltetőknek önadózással kell megállapítaniuk, bevallaniuk és megfizetniük.⁴² Az adófizetési kötelezettség nem hatósági vagy bírósági határozaton alapul, így nincs olyan aktus, amellyel szemben Indítványozó jogorvoslati eljárást kezdeményezhet, illetve egyébként sem áll rendelkezésre olyan jogorvoslati fórum, amelyben Indítványozó a szén-dioxid kvóta adó fizetési kötelezettségét vitathatja. A fentiekre tekintettel az Abtv. 26.§ (2) b) pontja szerinti érintettségi feltétel teljesül.

(b) Tranzakciós díj

21. A tranzakciós díjat az Üzemeltetőknek térítésmentes kibocsátási egységek átruházása esetén kell megfizetniük.⁴³ Az Üzemeltetőknek a tranzakciót annak teljesülésének napjától számított 10 napon belül be kell jelenteniük a klímavédelemért felelős hatóságnak,⁴⁴ amelyre tekintettel a klímavédelmi hatóság egy egyenlegértékesítőt állít ki,⁴⁵ amelynek kézhezvételétől számított 30 napon belül a tranzakciós díjat meg kell fizetni.⁴⁶

³⁹ Analógiaként hivatkozunk a 3214/2023 (V. 5.) AB végzés 33. bekezdésére

⁴⁰ 4/2018. IV. 27.) AB határozat, 28. bekezdés és 33/2012. (VII. 17.) AB határozat, 66. bekezdés

⁴¹ Analógiaként hivatkozunk a 3214/2023 (V. 5.) AB végzés 33. bekezdésére

⁴² Art. 46.§ (1) bekezdés a) pont, Korm. rendelet 3.§ (1) és (4) bekezdés, 4.§ és 5.§ (2) bekezdés

⁴³ Korm. rendelet 2.§ (1) bekezdés

⁴⁴ Korm. rendelet 2.§ (3) bekezdés

⁴⁵ Korm. rendelet 2.§ (5) bekezdés

⁴⁶ Korm. rendelet 2.§ (6) bekezdés

22. A Korm. rendelet értelmében a fizetési kötelezettség a Korm. rendelet rendelkezésein alapul, nem a hatóság egyenlegértékesítőjén. Indítványozó álláspontja szerint az egyenlegértékesítőre tekintettel a tranzakciós díjjal szemben Indítványozó számára nem áll rendelkezésre jogorvoslati lehetőség.
23. A Korm. rendelet értelmében a tranzakciós díj megfizetésének elmulasztása esetén a határidő lejártát követően kötelezettség teljesítésének elmulasztását megállapító és a tranzakciós díj megfizetésére kötelező határozatot hoz.⁴⁷ E határozat ugyanakkor nem keletkezteti a tranzakciós díj fizetési kötelezettséget, hanem a kötelezettség hatósági kikényszerítésének egy mozzanata, így az e határozattal szembeni jogorvoslat lehetősége nem tekinthető releváns jogorvoslati lehetőségnek az Abtv. 26.§ (2) b) pontja tekintetében.⁴⁸ Ez következik a Korm. rendelet 2.§ (3) bekezdésének szövegezéséből, mely szerint az Üzemeltető azt a tranzakciót jelenti be ami után „tranzakciós díj fizetési kötelezettsége keletkezik”, tehát a tranzakciós díj fizetési kötelezettség az átruházással keletkezik. A fentiekre tekintettel az Abtv. 26.§ (2) b) pontja szerinti érintettségi feltétel teljesül.

III.2 Az Abtv. 29. § szerinti feltétel

24. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasszal akkor befogadható, ha a vizsgált kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű.
25. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alkotmánybíróság az indítványozó közjogi érvénytelenséggel kapcsolatos érveit azon Alaptörvényben biztosított joghoz kapcsolódóan vizsgálhatja, amellyel közvetlen összefüggésben az indítványozó a közjogi érvénytelenséget panaszában felhívta.⁴⁹ Indítványozó a Korm. rendelet közjogi érvénytelenségére azon az alapon is hivatkozik, hogy a felhatalmazás hiányában vagy azon túlterjeszkedve született Korm. rendelet sérti az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdése szerinti arányos közteherviseléshez való jogot, az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogot, valamint az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdéséből levezethető visszahatályú jogalkotás tilalmát és a jogszabályokra való megfelelő felkészülési időre vonatkozó elvárást, mely alaptörvényi rendelkezések az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak, így helye van a közjogi érvénytelenség vizsgálatának.
26. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a túlzott, aránytalan mértékű közterhek sérthetik az arányos közteherviseléshez és a tulajdonhoz való jogot és ezért alkotmányossági szempontból az ilyen jogszabályok elleni alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel.⁵⁰

⁴⁷ Korm. rendelet 2.§ (7) bekezdés

⁴⁸ 319/2013. (VII. 24.) AB határozat, 11. bekezdés; „Megállapítható, hogy az indítványozóknak a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás nem áll rendelkezésre, tekintettel arra, hogy a Gkt. vonatkozásában az indítványozó eleget tett a befizetési kötelezettségének, a kamara a befizetésről nem hoz a formális egyedi határozatot, így nincs közvetlen jogorvoslat sem. A hozzájárulást – be nem fizetése esetén – az állami adóhatóság adók módjára hajtja be, így az adózás rendjéről szóló törvény szerinti jogorvoslatok nem magával a hozzájárulás fizetési kötelezettséggel kapcsolatban állnak fenn, hanem az adóhatóság végrehajtási aktusával szemben. Mivel azonban a vitatott előírás kógens szabály, a befizetés vagy be nem fizetés kérdésében nincs mérlegelési lehetőség, így az adóhatóság végrehajtási aktusával szembeni jogorvoslat nem tekinthető a panaszban állított jogsérelemének orvoslására szolgáló jogorvoslatnak.”

⁴⁹ 3152/2022. (IV. 12.) AB határozat, 26. bekezdés; „Az Alkotmánybíróság ugyanis „akkor tartja befogadásra alkalmasnak ezt a petitumot, ha az indítványozó a közjogi érvénytelenségre az Alaptörvényben biztosított joggal közvetlen összefüggésben hivatkozik, de még ekkor is fennáll az a kötelezettsége, hogy az indítvány alkotmányjogilag értékelhető indokolást tartalmazzon.” {3311/2019. (XI. 21.) AB határozat, Indokolás [19]}. Ilyen esetekben az Alkotmánybíróság az indítványozó közjogi érvénytelenséggel kapcsolatos érveit azon Alaptörvényben biztosított joghoz kapcsolódóan vizsgálhatja meg, amellyel közvetlen összefüggésben az indítványozó a közjogi érvénytelenséget panaszában felhívta.”

⁵⁰ 27/2022. (XI. 3.) AB határozat, 25. bekezdés; 3285/2020. (VII. 17.) AB határozat 14. bekezdés, 3264/2017. (X. 19.) AB határozat 22. bekezdés,

27. Továbbá az Alkotmánybíróság gyakorlata azt is egyértelművé teszi, hogy a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára való hivatkozást az Alkotmánybíróság szintén alapvető alkotmányos jelentőségű kérdésnek tekinti és érdemben vizsgálja.⁵¹
28. A fentiekre tekintettel Indítványozó jelen panaszában alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket vet fel.

III.3 Az Abtv. 30.§ (1) bekezdés szerinti feltétel

29. Az Abtv. 30.§ (1) bekezdése szerint az Abtv. 26.§ (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.
30. A Korm. rendelet 2023. július 20-án, míg annak módosítása 2023. október 7-én lépett hatályba. Erre is figyelemmel a 180 napos határidő 2024. január 16. napját megelőzően nem járhat le és így Indítványozó teljesítette az Abtv. 30.§ (1) bekezdése szerinti feltételt.

III.4 Az Abtv. 31.§ (1) bekezdés szerinti feltétel

31. Az Abtv. 31.§ (1) bekezdése alapján nincs helye alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak, ha a kérdéses jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság – ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra hivatkozással – már döntött, ha a körülmények nem, változtak meg.
32. Indítványozó tudomása szerinte sem a Korm. rendelettel, sem azon belül a szén-dioxid kvóta adóval vagy a tranzakciós díjjal kapcsolatban nem hozott még döntést az Alkotmánybíróság sem az Indítványozó által a jelen panaszban hivatkozott Alaptörvényben biztosított jogok (sem más jogok) vonatkozásában. Így az Abtv. 31.§ (1) bekezdése szerinti feltétel teljesül.

IV. ALKOTMÁNYJOGI PANASZ

IV.1 A Korm. rendelet megalkotására való felhatalmazás hiányából, illetve azon túlterjeszkedésből fakadó alaptörvény-ellenesség (Alaptörvény B. cikk (1) bekezdés, I. cikk (3) bekezdés)

33. Indítványozó álláspontja szerint a Korm. rendelet megalkotására a Kormány nem rendelkezett felhatalmazással, de legalábbis túlterjeszkedett a *védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény („Védelmi tv.”)* 80-81.§§ és az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése szerinti felhatalmazásán, ezzel sértve az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, valamint az I. cikk (3) bekezdését. A Korm. rendelet tehát közjogi érvénytelenségben szenved.
34. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az olyan jogszabályok, amelyek felhatalmazás hiányában születtek, vagy túllépnek a felhatalmazás keretein, alaptörvény-ellenesek:

„Törvénnyel való ütközést jelenti az is, ha azonos szabályozási tárgyban a Kormány rendelete túlterjeszkedik a törvény által adott felhatalmazáson. Egy korábbi ügyben az Alkotmánybíróság már megállapította hogy „[a]

⁵¹ 3214/2023 (V. 5.) AB végzés, 35. bekezdés, 3456/2021. (XI. 3.) AB végzés 17. bekezdés, 3164/2019. (VII. 10.) AB határozat, 41. bekezdés; 3062/2021. (II. 19.) AB végzés, 18. bekezdés; 3286/2020. AB végzés, 12. bekezdés; 3059/2016. (III. 22.) AB végzés, 11. bekezdés

felhatalmazás kereteinek túllépése a jogforrási hierarchia rendjének megsértésén keresztül alkotmányellenességet eredményez”⁵²

35. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint:

„Az Alaptörvény teleologikus értelmezéséből az következik, hogy bár a rendkívüli helyzet rendkívüli intézkedések meghozatalát teszi lehetővé, az alkotmányozónak nem volt célja a különleges jogrendi jogalkotót felhatalmazni sem arra, hogy a veszély leküzdésével össze nem függő alapjog-korlátozást vezessen be, sem arra, hogy egyes alapjogokat jobban korlátozzon, mint amennyire a rendkívüli körülmény indokolja. A korlátlan vagy korlátozhatatlan hatalom eleve ellentétes az Alaptörvény szellemiségével, még különleges jogrend idején is.”⁵³

36. A Védelmi tv. 80.§ (3) bekezdése értelmében a Kormány a különleges jogrendi működés alatt biztosított hatáskörét „a veszélyhelyzetet kiváltó esemény megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja.” Az Alkotmánybíróság a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény azonos tartalmú korábbi 51/A.§ (2) bekezdése kapcsán kimondta, hogy a „szubjektív teleologikus értelmezésből is az következik, hogy a törvényhozó a veszélyhelyzeti kormányrendelet intézkedésével szemben elvárja, hogy az a veszély elhárításához szükséges és a veszéllyel arányos legyen.”⁵⁴

37. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a különleges jogrend alatt született „rendelkezések célszerűségét az Alkotmánybíróság nem vitathatja, az viszont már alkotmányossági kérdés, hogy a jogkorlátozás megmarad-e az Alaptörvény keretei között.”⁵⁵

„Az alkotmányossági vizsgálat során az Alkotmánybíróság a korlátozások célszerűségét nem vizsgálhatja, azt azonban igen, hogy az alapjogot korlátozó szabály igazolható-e a veszélyhelyzettel szembeni védekezés jegyében. Az Alkotmánybíróságnak a vizsgálat keretében meg kell győződnie arról, hogy a támadott szabályozás alkalmas-e a különleges jogrend bevezetésére okot adó körülmények elhárítására, enyhítésére. Amennyiben az intézkedés alkalmassága nem igazolt, az alapjog felfüggesztése, illetve korlátozása nem felel meg az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdéséből és I. cikk (3) bekezdéséből levezethető követelményeknek.”⁵⁶

38. A fentieket összefoglalva az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Korm. rendelet alkotmányossági vizsgálatának első lépése a felhatalmazás alapjának és kereteinek meghatározása, majd a felhatalmazás terjedelmének és tartalmának tárgyi összevetése. Indítványozó álláspontja szerint a Korm. rendelet megalkotásához a Kormány nem rendelkezett felhatalmazással, illetve azon legalább egyértelműen túlterjeszkedett. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint e kérdések vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak egyértelműen van hatásköre:

„Az Alkotmánybíróság [...] hatáskörébe kizárólag annak vizsgálata tartozhat, hogy a veszélyhelyzeti jogalkotó rendelkezett-e felhatalmazással az R. támadott rendelkezésének megalkotására. Annak vizsgálata, hogy a

⁵² 19/2004. (V. 26.) AB határozat, 4. pont első bekezdés, lásd még: 19/1993. (III. 27.) AB határozat, ABH 1993, 431, 433.

⁵³ 15/2021. (V. 13.) AB határozat, 33. bekezdés

⁵⁴ 15/2021. (V. 13.) AB határozat, 35. bekezdés

⁵⁵ 23/2021. (VII. 13.) AB határozat, 25. bekezdés

⁵⁶ 23/2021. (VII. 13.) AB határozat, 28. bekezdés

[...] szabály megalkotása célszerű volt-e, a 23/2021. (VII. 13.) AB határozatnak megfelelően már nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Azt azonban az Alkotmánybíróság a veszélyhelyzet időszakában megfelelő felhatalmazás alapján születő jogszabályok alapján is vizsgálja, hogy a megalkotott szabályozás tartalmi értelemben is összhangban áll-e az Alaptörvénnyel.”⁵⁷

39. A Korm. rendelet kihirdetésekor (és azóta is), Magyarországon veszélyhelyzet az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022 (X. 28.) Korm. rendelet alapján volt kihirdetve. Ebből fakadóan minden különleges jogrendben, arra tekintettel alkotott rendeletnek – így a Korm. rendeletnek is – vagy a fegyveres konfliktus, vagy a humanitárius katasztrófa, vagy annak magyarországi hatásainak – amely a kormányzati kommunikáció szerint „háborús-inflációként” írható le – megelőzésére, kezelésére, felszámolására kell, hogy irányuljon.
40. Indítványozó álláspontja szerint a Korm. rendelet által bevezetett intézkedések sem a háborús konfliktus, sem a szomszédos humanitárius katasztrófa kezelésére, sem pedig a magyarországi infláció letörésére nem alkalmasak, ezen célokkal nem hozhatók összefüggésbe. Semmilyen, még minimális kapcsolat sincs a szomszédban folyó háború, annak hatásainak kezelése és Korm. rendelet rendelkezései között, míg az inflációt csak növelheti a széndioxid-kvóta adó bevezetése, egyszersmind mélyítve a humanitárius katasztrófa kockázatát azzal, hogy az élelmiszer ellátási lánc alapvető részét jelentő műtrágya elérhetőségét a korlátozza.
41. Bár a Korm. rendelet megalkotásának motivációival, céljaival kapcsolatban a Kormány semmilyen kommunikációt nem tett közzé, a Korm. rendelet rendelkezéseinek értelmezéséből világos, hogy egy környezetvédelmi célú jogszabályról van szó. A Korm. rendelet személyi hatálya alá olyan entitások tartoznak, amelyek jelentős térítésmentes kibocsátásban részesülnek, illetve akik szén-dioxid kibocsátása is jelentős. A szén-dioxid kvóta adó alapja az Üzemeltetők éves szén-dioxid kibocsátása, míg a tranzakciós díj alapja a térítésmentes kibocsátási egységek értékesítése, melyek mindegyike a környezetszennyezéshez, illetve környezetvédelemhez kötődik. A Korm. rendelet tartalmából egyértelmű, hogy az semmilyen módon nem kapcsolódik sem az ukrajnai háborúhoz, sem annak következményeihez, annak kezelésére, elhárítására alkalmatlan.
42. Ráadásul, a Kormány a Mód. rendelet hatálybalépésével önkényesen, bármiféle érdemi indoklás nélkül egyes iparágakat kivett a Korm. rendelet személyi hatálya alól, amely szintén megkérdőjelezi, hogy a Korm. rendelet valós célja ténylegesen a veszélyhelyzethez kötődik-e, hiszen e szempontból vizsgálva nem (sem) volt semmilyen ráció a Korm. rendelet személyi hatályának szűkítése mögött.
43. Sem önmagában a közterhek kivetése, sem annak eredménye nem alkalmas arra, nincs összefüggésben azzal, hogy akár a fegyveres konfliktus kezelésében, akár a magyarországi infláció letörésében szerepe lehessen. Sőt, a kivetett közterhek kifejezetten az infláció növelése irányába hatnak, hiszen az Üzemeltetők – amilyen mértékben erre az adott iparágon belül képesek lehetnek – áraikba be fogják építeni a szén-dioxid kvóta adót és a tranzakciós díjat – amelynek hatására nem zárható ki, hogy az importőrök is növelni fogják az árakat –, amit végső soron a fogyasztóknak kell megfizetniük. Indítványozó álláspontja szerint a kapcsolatot önmagában nem teremthetné meg az sem, ha a befolyt összegek a veszélyhelyzettel kapcsolatos célokra kerülnének ráfordításra, ez az értelmezés ugyanis

⁵⁷ 3152/2022. (IV. 12.) AB Határozat, 46. bekezdés

teljességgel kiüresítené a Védelmi tv. 80.§ (3) bekezdése által felállított alkotmányos korlátokat, ráadásul erre vonatkozó rendelkezést sem tartalmaz a Korm. rendelet.

44. Bármiféle közteher kivetése nyilvánvalóan ellentétes az infláció letörésének céljával, ahogy azzal is, hogy a háborús helyzet következményeit elhárítsák. Ez különös igaz Indítványozó iparága, a műtrágyaipar tekintetében. Az Európai Unió 2022 novemberében kiadott közleménye⁵⁸ szerint az európai műtrágya ipar az orosz-ukrán háború gázárakra történő kihatása miatt az egyik a háború által legsúlyosabban érintett ipar, amelynek ráadásul súlyos további következményei vannak az európai élelmiszer-ellátásra. E közleményében az EU épp azt szorgalmazza, hogy a műtrágya iparágat támogatni kell, és azonnali rövidtávú intézkedésekre van szükség az iparág működésének fenntarthatósága, és az élelmiszerellátás biztosítása érdekében.⁵⁹ Nyilvánvaló, hogy e közlemény fényében is teljesen világos, hogy nemhogy alkalmatlan, de a felhatalmazás céljaival abszolút ellentétes a Kormány azon intézkedése, hogy a háború következményei által egyik legsúlyosabban érintett iparág szereplőit (is) ilyen aránytalan mértékű, mindenféle rációt nélkülöző adóval sújtja.
45. A tranzakciós díj tekintetében ráadásul ez az érv még formálisan sem állhatja meg a helyét, hiszen a Korm. rendelet kifejezetten úgy rendelkezik, hogy „a tranzakciós díj klímavédelemért felelős hatóság bevétele, amelyet elkülönítetten tart nyilván, és a működésére, valamint az ÜHG-egységek kereskedelmi rendszerének működtetésével, a forgalmi jegyzék kezelésével kapcsolatos tevékenységének fedezetére fordít.”⁶⁰ Azaz, maga a jogszabály kifejezetten azt írja elő, hogy a tranzakciós díjból származó bevételt csak a klímavédelmi hatóság és csak az ott rögzített – környezetvédelmi tárgyú, és kizárólag a hatóság működését érintő – célokra fordítja, amely célok még csak távolról sem hozhatóak összefüggésbe az ukrajnai háborúval, vagy annak következményeivel.
46. Az adó és az adó jellegű kötelezettségek megállapítása kizárólagos törvényhozási tárgykörbe tartozik az Alaptörvény 40. cikke⁶¹, és a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 29.§ (1) bekezdése⁶² alapján. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint „[a]z alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg.” Tekintettel arra, hogy a Korm. rendelet törvényhozási szabályozási kört érinti, a Kormánynak nem volt felhatalmazása arra, hogy ilyen kötelezettségeket rendeletben szabályozzon. A Korm. rendelet szabályozási tárgya semmilyen kapcsolatot nem mutat a veszélyhelyzettel, így a Kormány különleges jogrend alatti rendeletalkotási felhatalmazása arra nem terjedt ki, de azon legalábbis jelentősen túlterjeszkedik.
47. A fentiekre tekintettel Indítványozó álláspontja szerint a Kormány túllépte a Védelmi tv. 80-81.§§ és ezzel az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése szerinti felhatalmazását, illetve azon jelentősen túlterjeszkedett, ezzel kizárólagos törvényhozási hatáskörben alkotott

⁵⁸ A Bizottság 2022. november 9-i közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A műtrágyák rendelkezésre állásának és megfizethetőségének biztosítása (COM(2022) 590).

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022DC0590\(01\)&qid=1702981739488](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022DC0590(01)&qid=1702981739488)

⁵⁹ „A műtrágyák fontosak a folyamatos élelmiszer- és takarmánytermelés biztosításához az EU-ban és világszerte. A korlátozott számú beszállítótól – köztük Oroszországtól – való függőség mellett a magas gázárak és Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja veszélybe sodorták a műtrágyák rendelkezésre állását és megfizethetőségét, veszélyeztetve ezáltal az élelmiszerbiztonságot, különösen a világ leginkább sérülékeny helyzetű országaiban. Ezért rövid távú intézkedésekre van szükség a mezőgazdasági termelők és a műtrágyagyártók támogatása érdekében.”

⁶⁰ Korm. Rendelet 2.§ (8) bekezdés

⁶¹ Alaptörvény 40. cikk A közteherhivatal és a nyugdíjrendszer alapvető szabályait a közös szükségletek kielégítéséhez való kiszámítható hozzájárulás és az időskori létbiztonság érdekében sarkalatos törvény határozza meg.

⁶² 29.§ (1) bekezdés: Fizetési kötelezettséget előírni, a fizetésre kötelezettek körét, a fizetési kötelezettség mértékét, a kedvezmények, mentességek körét és mértékét megállapítani kizárólag törvényben, vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendeletben lehet, kivéve, ha az Európai Unió kötelező jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés eltérően rendelkezik. Fizetési kötelezettség előírása szempontjából a jogi személyek egyes típusait hátrányosan megkülönböztetni nem lehet.

kormányrendeletet, megsértve az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdését, valamint az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését.

48. Amennyiben Korm. rendelet vonatkozásában a felhatalmazás hiánya, vagy az azon való túlterjeszkedés nem állapítható meg, úgy Indítványozó arra hivatkozik, hogy a fentiekben kifejtettek szerint a Korm. rendelet nem felel meg az Alkotmánybíróság fenti gyakorlata szerinti alkotmányos mércének mert a benne foglalt – alábbiakban részletesen kifejtett – alapjogkorlátozás mindegyike alkalmatlan a felhatalmazás céljainak elérésére (a különleges jogrend bevezetésére okot adó körülmények elhárítására, enyhítésére),⁶³ de legalább azzal teljes mértékben aránytalan.⁶⁴ Tekintettel arra, hogy a Korm. rendelet céljai semmilyen módon nem hozhatók összefüggésbe a veszélyhelyzettel, az arányosság kérdése valójában fel sem merül, ugyanakkor e körben Indítványozó arra hivatkozik, hogy az aránytalanság a közterhek – későbbiekben kifejtettek szerint alapjog-korlátozó – mértékében jelenik meg.
49. Az alábbiakban bemutatjuk, hogy a Korm. rendelet egyes rendelkezései Indítványozó mely alapjogait sértik. Az Korm. rendelet alábbiak szerinti alaptörvény-ellenességére Indítványozó akként is hivatkozik, hogy a Korm. rendelet közjogi érvénytelensége azon is alapul, hogy a Kormány a felhatalmazás, hiányában, illetve azt túllépve olyan rendeletet alkotott, amely az alábbiak szerint alapjogsértő rendelkezéseket tartalmaz.⁶⁵ Továbbá Indítványozó a Korm. rendelet alábbiak szerinti alaptörvényellenességére a közjogi érvénytelenségtől függetlenül, annak megállapíthatatlansága esetére is hivatkozik.

IV.2 Az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdése szerinti arányos közteherviseléshez való jog és az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog sérelme (széndioxid kvóta adó és tranzakciós díj)

50. Az Alaptörvény XXX. cikkének (1) bekezdése fekteti le az arányos közteherviselés alapvető szabályát, mely szerint: „[t]eherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.” A tulajdonhoz való alapvető jogot az Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdése deklarálja: „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”
51. Az Alkotmánybíróság már korán kinyilvánította, hogy az egyes közterheket kiszabó jogszabályokban meghatározott fizetési kötelezettségeknek meg kell felelniük az arányosság követelményének,⁶⁶ amely gyakorlatát az Alaptörvény vonatkozásában is fenntartotta.⁶⁷

„Az Alaptörvény a XXX. cikkben nem hivatkozik már a jövedelmi és vagyoni viszonyokra (mint az Alkotmány 70/I. §-a), ezeket a fogalmakat a teherbíró képesség, illetve a gazdaságban való részvétel kifejezései váltják fel. A közteherviselési szabálynak ezzel a változásával a korábbi Alkotmányhoz képest a jövedelmi, vagyoni viszonyoknak való megfeleléstől

⁶³ 23/2021. (VII. 13.) AB határozat, 28. bekezdés; „Az Alkotmánybíróságnak a vizsgálat keretében meg kell győződnie arról, hogy a támadott szabályozás alkalmas-e a különleges jogrend bevezetésére okot adó körülmények elhárítására, enyhítésére. Amennyiben az intézkedés alkalmassága nem igazolt, az alapjog felfüggesztése, illetve korlátozása nem felel meg az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdéséből és I. cikk (3) bekezdéséből levezethető követelményeknek.”

⁶⁴ 15/2021. (V. 13.) AB határozat, 35. bekezdés; „A szubjektív teleologikus értelmezésből is az következik, hogy a törvényhozó a veszélyhelyzeti kormányrendelet intézkedésével szemben elvárja, hogy az a veszély elhárításához szükséges és a veszéllyel arányos legyen.”

⁶⁵ 3152/2022. (IV. 12.) AB határozat, 26. bekezdés; „Az Alkotmánybíróság ugyanis „akkor tartja befogadásra alkalmasnak ezt a petitumot, ha az indítványozó a közjogi érvénytelenségre az Alaptörvényben biztosított joggal közvetlen összefüggésben hivatkozik, de még ekkor is fennáll az a kötelezettsége, hogy az indítvány alkotmányjogi érdekeltségű indokolást tartalmazzon.” {3311/2019. (XI. 21.) AB határozat, Indokolás [19]}. Ilyen esetekben az Alkotmánybíróság az indítványozó közjogi érvénytelenséggel kapcsolatos érveit azon Alaptörvényben biztosított joghoz kapcsolódóan vizsgálhatja meg, amellyel közvetlen összefüggésben az indítványozó a közjogi érvénytelenséget panaszában felhívta.”

⁶⁶ 1558/B/1991. AB határozat, III. 10. bekezdés

⁶⁷ 3149/2013. (VII. 24.) AB határozat, 64. bekezdés

távolodás, de az arányosság követelményének fennmaradása látszik. A teherbíró képesség tekintetében az egyén teherbíró képessége és a gazdálkodó szervezeteké külön megítélés tárgyát kell képezze, utóbbiak esetében a teherbíró képesség szélesebb alapokon nyugszik, hiszen a gazdasági teherbírást egy minimumszintjének fennállása – az egyéni teherbírási képesség esetleges hiányával ellentétben – a gazdálkodási tevékenység végzése folytán vélelmezhető, mértéke ugyanakkor esetenként változó lehet.”

52. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes a tekintetben, hogy az aránytalan, vagyont elvonó, konfiskáló jellegű adók valójában szankciónak tekinthetők, amely nem egyeztethető össze az adó intézményével.⁶⁸ Egy közterhet abban az esetben lehet aránytalannak minősíteni, ha anyagiilag ellehetleníti az adóalanyt, hiszen egy ilyen közteher meghaladná az adóalany teherbíró képességét.⁶⁹

„Mindebből az következik, hogy a jogalkotó széles mérlegelési szabadsággal rendelkezik a tekintetben, milyen alanyi körre milyen típusú és mértékű adót vet ki. Az egyetlen alkotmányos korlát, hogy a teherbíró képességet, illetve a gazdaságban való részvétel mértékét figyelembe kell vennie, vagyis nem lehetetlenítheti el anyagiilag az adózót.”⁷⁰

53. Az anyagi ellehetlenítést az összes releváns körülmény értékelése útján lehet megállapítani.⁷¹ Az Alkotmánybíróság több döntésében és foglalkozott egyes adók konfiskáló jellegének vizsgálatával.

54. Az Alkotmánybíróság 20/2021. (V. 27.) AB határozatban kifejtett álláspontja szerint például vagyoadók esetén az adó tárgyának akár 20%-os terhelése is aránytalan lehet.⁷² A Kúria Önkormányzati Tanácsa BH2015. 207. számon közzétett határozatában úgy határozott, hogy egy, az adótárgyhoz (abban az esetben vagyontárgy) képest évi 60%-os adóteher súlyosan aránytalannak minősül, ugyanis az belátható időn belül felemészti a vagyontárgyat.⁷³ Korábbi döntéseiben a Kúria hasonló mértékű közterhek aránytalanságát állapította meg: az ingatlanra kivetett vagyoadó évi, a vagyontárgy értékéhez viszonyítva 70%-adóteher esetén aránytalan volt a közteher;⁷⁴ ahogy az első évben az adótárgy értékének 64%-át, azt követő években pedig több, mint 100%-át kitevő adó is.⁷⁵

55. A Kúria és az Alkotmánybíróság gyakorlatából az szűrhető le, hogy egy közteher akkor minősül aránytalannak, konfiskáló jellegűnek, és ezáltal alaptörvény-ellenesnek, ha az belátható időn, azaz néhány éven belül az adótárgyat értéktelenné teszi, annak közel teljes összegét elvonja, illetve ezzel analóg módon a megadóztatott tevékenységet vagy bevételt terhelő adó esetén az adóalany működését, tevékenységét fenntarthatatlanná teszi.

⁶⁸ 3264/2017. (X. 19.) AB határozat, 32. bekezdés

⁶⁹ 3047/2016. (III. 22.) AB határozat, 38. bekezdés; 3157/2017. (VI. 21.) AB végzés, 36. bekezdés; 3090/2019. (V. 7.) AB határozat, 37. bekezdés; 17/2019. (V. 30.) AB határozat, 64. bekezdés; 20/2021. (V. 27.) AB határozat, 30. bekezdés.

⁷⁰ 3047/2016. (III. 22.) AB határozat, 38. bekezdés

⁷¹ 20/2021. (V. 27.) AB határozat, 39. bekezdés.

⁷² 20/2021. (V. 27.) AB határozat, 51. bekezdés: „A telkek (és az építmények) adómértéke érzékenyebb a túladóztatásra, tehát ezek esetében egy 20-30-40%-os adóterhelés már alkotmányossági vizsgálatot vonhat mag után.”

⁷³ BH2015. 207. (Kúria Köf. 5063/2014): „[a]z az adómérték, amely évente a vagyon értékének közel 60-70%-át teszi ki, súlyosan aránytalannak minősül, mivel belátható időn belül felemészti az adótárgyat.”

⁷⁴ BH2013. 165. (Kúria Köf. 5081/2012).

⁷⁵ KGD2018. 64. (Kúria Köf. 5024/2016/5).

56. A fentiekben ismertetett alapjogi gyakorlatra tekintettel az alább bemutatottak szerint **mind a szén-dioxid kvóta adó, mind a tranzakciós díj sérti az Alaptörvény XXX. cikkének (1) bekezdése szerinti arányos közteherviseléshez való jogot.**
57. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azon közterhek, melyek túlterjeszkednek az arányos mértéken nem csak az Alaptörvény XXX. cikkének (1) bekezdését, hanem az Alaptörvény tulajdonhoz való jogot szavatoló XIII. cikkének (1) bekezdését is sértik. Az Alkotmánybíróság joggyakorlata alapján az aránytalan közterhek célt tévesztenek, mivel gazdasági hatásukat tekintve valójában elkobozzák a jogalanyok tulajdonát, megsértve azok tulajdonhoz való jogát.

„A tulajdonhoz való jog közteherviselési kötelezettségben jelentkező korlátozása akkor válik alkotmányjogi értelemben aggályossá, amikor a fizetési kötelezettség egyértelműen túlterjeszkedik az arányos mértéken. A súlyosan aránytalan adó ugyanis elveszíti a közteherviselési kötelezettségen nyugvó legitimitását, ami az előbbi bekezdésben írtak szerint a korlátozást általában véve megalapozza. Következésképpen igazolhatatlanná válik az adójogi teher. Ebben az esetben a tulajdont a jogalkotó közjogi eszközzel olyan súlyos mértékben terheli meg, hogy gazdasági hatásait tekintve tulajdonképpen elkobozza azt. Az ilyen adó célt téveszt. Egyszerre valósítja meg az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdésének és XIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét, amit az Alkotmánybíróság az adó típusának, az adójogi jogviszonynak és az ügy más releváns körülményeinek a vizsgálata alapján eseti döntésében megállapíthat.”⁷⁶

58. A fentiekre tekintettel a szén-dioxid kvóta adó és a tranzakciós díj – figyelemmel azok alább bemutatott, aránytalan mértékére, konfiskáló jellegére – ellentétesek Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdése szerinti a tulajdonhoz való joggal is.

IV.2.1 Szén-dioxid kvóta adó

59. A szén-dioxid kvóta adó alapvetően ássa alá Indítványozó pénzügyi helyzetét, ellehetetleníti gazdasági tevékenysége folytatását és megfosztja nyereségétől. Olyannyira, hogy Indítványozó kénytelen volt termelését 2023 negyedik negyedévére leállítani, tekintettel arra, hogy a szén-dioxid kvóta adó mértéke olyan magas, hogy Indítványozót veszteséges működésre kényszeríti, így még a termelés leállítása is összességében kisebb veszteséggel jár számára, mint a termelés fenntartása mellett a szén-dioxid kvóta adó megfizetése. Az ugyanakkor megjegyzendő, hogy még ez a lépés is további károkat, negatív hatásokat okozhat Indítványozónak, ugyanis a térítésmentes kibocsátási egységek a termelés volumenéhez kötődnek, és annak 15%-ot meghaladó csökkenése esetén a térítésmentes kibocsátási egységeket ki kell igazítani (csökkenteni).⁷⁷ Ez a jövő évi teljes/magasabb kibocsátás esetén további jelentős hátrányt okozna Indítványozónak, hiszen kibocsátásának kisebb hányadát fedeznék a térítésmentes kibocsátási egységek. Ráadásul, a termelés kényszerű

⁷⁶ 20/2021. (V. 27.) AB határozat, 39. bekezdés, lásd még 3149/2013. (VII. 24.) AB határozat, [61] bekezdés

⁷⁷ A Bizottság (EU) 2019/1842 végrehajtási rendelete a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a kibocsátási egységek ingyenes kiosztásának tevékenység-szint-változás miatti kiigazítására vonatkozó további rendelkezések tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról, 5. cikk (1) bekezdés: „Az illetékes hatóságnak minden évben össze kell hasonlítania az egyes létesítményrészek 4. cikk szerinti meghatározott átlagos tevékenységi szintjét az ingyenes kiosztás meghatározásához eredetileg felhasznált múltbeli tevékenységi szinttel. Ha az adott létesítményrész átlagos tevékenységi szintje és múltbeli tevékenységi szintje közötti eltérés abszolút értéke meghaladja a 15 %-ot, az adott létesítményhez tartozó ingyenes kiosztást ki kell igazítani. Ez a kiigazítás az átlagos tevékenységi szint meghatározásához használt két naptári évet követő évtől alkalmazandó, amennyiben a létesítményrész számára előzetesen ingyenesen kiosztott éves kibocsátási egységek mennyiségének kiigazítása meghaladja a 100 kibocsátási egységet. Ezt a kiigazítást az érintett létesítményrészhez tartozó ingyenes kiosztás növelésével vagy csökkentésével kell elvégezni pontosan olyan százalékos mértékben, amilyenben az átlagos tevékenységi szint változott az ingyenes kiosztás meghatározásához eredetileg felhasznált múltbeli tevékenységi szinthez képest.”

csökkentésének negatív hatása úgy is jelentkezik, hogy a kiesett termelést ki nem elégítő piaci kereslet további lehetőséget ad az EU-n kívüli szereplőknek termékeik EU-n belüli értékesítésére, ami épp a térítésmentes kibocsátási egységekre vonatkozó EU-s szabályozással érintett üzemeltetők versenyképességének fenntartása ellenében hat.

60. A szén-dioxid kvóta adó, illetve annak mértéke súlyos hatását bizonyítja Indítványozó nyereségének és a szén-dioxid kvóta adóterheknek összehasonlítása az elmúlt 10 auditált pénzügyi évben (2013-2022) a vonatkozó eredménykimutatások és termelési/kibocsátási adatok alapján előre jelzett adóterhekkel. Indítványozó összesített kumulált nettó nyeresége ezen 10 éves időszak alatt kb. 37,3 milliárd forint volt, míg a szén-dioxid kvóta adó kumulált összege (ha azt meg kellett volna fizetni) – összesen kb. 8,2 millió tonna kumulált kibocsátás alapján – kb. 95,9 milliárd forint lett volna, azaz Indítványozó összesen kb. 58,6 milliárd forint kumulált nettó veszteséget realizált volna. Az éves adatok azt is mutatják, hogy 2013-2022 között (két év kivételével) még az adózás előtti nyereség sem fedezte volna a vonatkozó szén-dioxid kvóta adót, ami jól mutatja, hogy Indítványozó üzleti tevékenysége a szén-dioxid kvóta adó bevezetésével teljesen ellehetetlenül. A 2013-2022 közötti időszakban az Indítványozó éves nettó nyeresége átlagosan kb. 3,7 milliárd forint volt, amit az éves átlagos kb. 9,6 milliárd forintos szén-dioxid adó jelentősen meghalad. (A fenti számítást az I/6. sz. melléklet szerinti táblázat mutatja be. A táblázatban szereplő adatok igazolására I/7. sz. mellékletként csatoljuk felperes 2013-2022 évekre vonatkozó eredménykimutatásait, valamint az I/3. sz. mellékletként csatolt éves kibocsátási jelentések igazolják felperes éves kibocsátási adatait.)
61. A fentiek tehát azt jelentik, hogy Indítványozó az elmúlt 10 év során összesen kétszer tudta volna tevékenységéből a szén-dioxid adót kigazdálkodni. Az egyik ilyen év 2014-ben volt, ami egy kiemelkedően jövedelmező év volt Indítványozó számára, de a szén-dioxid kvóta adó még így is elvitte (volna) Indítványozó adózás előtti eredményének 82,2%-át. A másik ilyen év 2022 volt, amikor Indítványozó termelése közel 200 napig állt, így termelési mennyisége és szén-dioxid kibocsátása is sokkal kevesebb volt. A csökkent szén-dioxid kibocsátás miatt, a fennmaradt térítésmentes kiosztási egységeket, likviditásának fenntartása és biztosítása érdekében értékesítette, ami extra bevételt eredményezett. (Az elmúlt 10 év során ilyenre nem volt példa.) 2022-ben a gáz ár kiemelkedő fluktuáción ment keresztül, aminek következtében a műtrágya árak is szélsőségesen alakultak. Mivel az Indítványozó még az év eleji gyártásból – amikor a gáz ára relatív alacsonyabb volt – az év hátralévő részéhez képest készletet halmozott fel, aminek a későbbi értékesítése az előző (általában tipikusnak számító) évekhez képest extra profit tartalmat eredményezett. 2022 negyedik negyedévben ennek pont az ellenkezője történt. A magas földgázárakon történő gyártás eredményeként az évet magas költségű készletekkel zárta, aminek értékesítésén 2023 első félévében már rendkívüli vesztesége keletkezett. A 2022-es évet éppen ezért nem lehet önmagában a beszámolási időszak alapján értékelni. A 2021-2023-as időszakot átfogóan kell vizsgálni.
62. Eltekintve a 2022-es évtől – amely a fentiek szerint egy speciális eset – jól látható, hogy a szén-dioxid kvóta adó Indítványozó nyereségének 100%-át (egy esetben 82%-át) elvonta volna az elmúlt 10 év során. Ezek a számítások az idej, illetve jövőbeni tevékenység tekintetében is irányadók, figyelembeveendőek. Olyan jelentős változás az idej, illetve a várható jövőbeni működés vonatkozásában, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a költségek kigazdálkodására Indítványozó képes lesz, nem azonosítható. Sőt, az Indítványozó alapanyag inputjának 90%-át kitevő energia, illetve földgáz árak az elmúlt 2-3 év során olyan jelentős emelkedésen mentek át, amely Indítványozó jövedelemtermelő képességére jelentős negatív hatással volt, tehát a piaci környezet változásai sem vetítik azt előre, hogy a fentiek a jövőben kedvezőbben alakulnának Indítványozó részére.
63. Indítványozó szén-dioxid kvóta adó nélkül számított adózott eredménye 2023-ban várhatóan kb. 17,8 milliárd forint veszteséget fog mutatni, melynek oka egyrészt az orosz-ukrán háború

műtrágyaiparra gyakorolt súlyos hatásában,⁷⁸ másrészt az előbbieken kifejtettek szerint a 2022. év végi magas költségű készletek veszteséges értékesítésében keresendő. Az Indítványozó által a 2023. évre megfizetendő szén-dioxid kvóta adó mértéke – a várható kb. 712.422 tonna kibocsátás után – kb. 9,7 milliárd forint lesz.⁷⁹ Ugyan Indítványozó veszteséges évet zár, a szén-dioxid kvóta adó túlzó mértékét jól mutatja, hogy ahhoz, hogy amellet is pozitív mérlegű évet zárhasson, Indítványozónak olyan nyereséget kellett volna elérnie, amelyre az elmúlt 10 év során nem volt példa (eltekintve a 2022-es speciális évtől). A 2023-as pénzügyi év vonatkozásában így a teljes szén-dioxid kvóta adó nettó veszteséget jelent Indítványozó számára, melynek kigazdálkodására – figyelemmel az évközi, visszaható hatályú bevezetésre – még elvi esélye sem lehetett. Ugyanakkor – ahogy ez az elmúlt 10 év vizsgálata alapján is látható volt – annak mértékére tekintettel a szén-dioxid kvóta adó még megfelelő felkészülési idő esetén is kigazdálkodhatatlan lett volna. Az adó megfizetése ráadásul súlyos likviditási problémákat is okoz, hiszen a műtrágyaipar jelentős likvid működési tőkét igényel, amelynek jelentős részét Indítványozó most kénytelen a szén-dioxid kvóta adó megfizetésére fordítani.

64. Indítványozó tevékenysége során 1 tonna szén-dioxid kibocsátás átlagosan kb. 1,22 tonna műtrágya előállításának felel meg, így minden egyes tonna műtrágya $36/1,22 = 29,5$ euróval kerül többbe, mint a szén-dioxid kvóta adó nélkül. Ez tonnánként kb. 11.151 Ft többletköltséget jelent, amelyet az műtrágya piacon uralkodó erős versenyhelyzet és a nagyon alacsony árrugalmasság miatt nem lehet áthárítani a fogyasztókra. Továbbá, Indítványozó versenytársai elsősorban külföldi vállalkozások, akiknek a szén-dioxid adóval nem kell számolnia, így annak a műtrágya árába való beépítése Indítványozó versenyképességét teljességgel aláásná, termékeit értékesíteni nem tudná.
65. A szén-dioxid kvóta adó jelentős negatív hatásait a hitelminősítő intézetek azonnali lépései is alátámasztják. A világ egyik legnagyobb hitelminősítője, az [REDACTED] Indítványozó hitelminősítését B-ről CCC+-ra rontotta, illetve a refinanszírozási kockázatok tekintetében is negatív minősítést adott,⁸⁰ figyelemmel arra, hogy saját megítélése szerint is a szén-dioxid kvóta adó által okozott jelentős költségnövekedés jelentős negatív hatással lesz a társaság [REDACTED]-jára és a cash-flow állományra. A hitelminősítő véleménye szerint: „Az új [REDACTED] rendelet súlyosan érinti a [REDACTED] képességét arra, hogy pozitív [REDACTED]-t érjen el, és fentartson egy fenntartható tőkestruktúrát.” Indítványozó 2025-ös lejáratú kötvényei árazásának november közepi jelentős zuhanása is jól mutatja, hogy a piac hogyan reagált az a

⁷⁸ Lásd részletesen kifejtve a 44. bekezdésben.

⁷⁹ $712.422t * 36 \text{ EUR/t} = 25.647.192 \text{ EUR} * 380 = 9.745.932.960 \text{ Ft}$

⁸⁰ <https://disclosure.spglobal.com/ratings/en/regulatory/article/-/view/type/HTML/id/3097061>

szén-dioxid kvóta adó beszedésére.⁸¹ A szén-dioxid kvóta adó Indítványozó finanszírozhatóságát is ellehetetleníti egy rendkívül szezonális, ciklikus és tökeintenzív iparágban.

66. A fentiekre tekintettel a szén-dioxid kvóta adó olyan aránytalan mértékű közteher, amely a vagyontárgyat – Indítványozó nyereségét – belátható időn belül értéktelenné teszi, elvonja, Indítványozó működését, tevékenységét fenntarthatatlanná teszi, ellehetetleníti, teherbíró képességét meghaladja, így sérti az Alaptörvény XXX. cikkének (1) bekezdése szerinti az arányos közteherviseléshez, és az Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdése szerinti a tulajdonhoz való jogot.

IV.2.2 Tranzakciós díj

67. Indítványozó számára a szén-dioxid kvóta adó bevezetése mellett a tranzakciós díj bevezetése is további aránytalan többletterhet jelent, és tovább erősíti Indítványozó tevékenységének ellehetetlenítését. Indítványozó álláspontja szerint a tranzakciós díj mértéke kirívóan, aránytalanul magas.
68. A térítésmentes kibocsátási egységek pénzügyi eszközöknek minősülnek a *befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól* szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény („Bsz.”) 6.§ 1) pontja alapján,⁸² melyek kereskedelmére szabályozott piacon van lehetőség. A tranzakciós díj – nevéből is adódóan – a kibocsátási egység átruházásához kapcsolódó díj.
69. Pénzügyi eszközök kereskedelméhez, átruházásához kapcsolódó tranzakciós díjak tekintetében Indítványozó álláspontja szerint releváns összehasonlítással szolgálnak a pénzügyi eszközök kereskedelmét facilitáló szolgáltatók (brókerek) által alkalmazott tranzakciós díjak. Sem a magyar, sem a nemzetközi piacon nem található sem olyan szolgáltató, sem olyan szabályozás, ahol egy pénzügyi eszköz értékesítését követően ilyen aránytalanul magas tranzakciós díjat kellene megfizetni.
70. A nemzetközi viszonylatban is jelentős hazai bróker cégek által felszámított, pénzügyi eszközök értékesítéséhez kapcsolódó tranzakciós díjak alig érik el a tranzakció értékének 1%-

⁸¹ Forrás:

⁸² Bsz. 6.§ „Pénzügyi eszköz – ideértve annak megosztott főkönyvi technológia úján kibocsátott formáját is – 1) az üvegházhatású gáz kibocsátási egység és a légszennyező anyag kibocsátási jog, amely olyan részegységekből áll, amelyek az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény előírásainak megfelelnek.”

át.⁸³ Ehhez viszonyítva a 15%-os – illetve a Mód. rendelet hatályba lépése előtti 10%-os – mértékű tranzakciós díj példátlanul aránytalan mértékű, ráadásul úgy, hogy a brókerekkel ellentétben a klímavédelemért felelős hatóságnak – mint a tranzakciós díj jogosultjának – semmilyen szerepe nincs a tranzakcióban: nem ő a kibocsátó, nem facilitálja a tranzakciót, nem ő a regulátor, tehát semmilyen érdemi közreműködése nincs a tranzakcióban.

71. Továbbá, a tranzakciós díj ellehetetleníti Indítványozó lehetőségét arra is, hogy likviditását a térítésmentes kibocsátási egységek ideiglenes értékesítésével, majd visszavásárlásával biztosítani tudja. Míg Indítványozó részére – ahogy minden térítésmentes kibocsátási egységben részesülő üzemeltető részére – likviditása biztosítása, működőképessége fenntartása érdekében eddig adott volt a lehetőség, hogy a kibocsátási egység ideiglenes eladásával, majd későbbi visszavételével likviditását ideiglenesen javítani tudja, addig a tranzakciós díj 15%-os mértéke e lehetőséget gyakorlatilag megszünteti, hiszen így Indítványozónak az értékesített térítésmentes kibocsátási egység értékének 15%-ával megegyező mértékű veszteséggel kell számolnia, amely mellett a likviditás biztosítása érdekében tett lépések összességében már nem kifizetődőek (még hitelt is olcsóbb lenne igénybe venni).
72. A fentiekre tekintettel a tranzakciós díj olyan aránytalan mértékű közteher, amely a vagyontárgyat – Indítványozó nyereségét – belátható időn belül értéktelenné teszi, elvonja, Indítványozó működését, tevékenységét fenntarthatatlanná teszi, ellehetetleníti, így sérti az Alaptörvény XXX. cikkének (1) bekezdése szerinti az arányos közteherviseléshez, és az Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdése szerinti a tulajdonhoz való jogot.

IV.3 Alaptörvény B. cikk (1) bekezdéséből levezethető visszaható hatályú jogalkotás tilalmának sérelme (szén-dioxid kvóta adó)

73. A visszaható hatályú jogalkotás tilalma az Alkotmány B. cikkének (1) bekezdése szerinti jogbiztonság elvéből fakadóan védett alapjog, amelyet az Alkotmánybíróság a következőképp foglalt össze:

„a jogállamiság egyik legfontosabb alkotóeleme a jogbiztonság, amely – egyebek között – megköveteli, hogy a jogalanyoknak meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy a magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek.”⁸⁴
„A jogi normák előreláthatóságának és kiszámítható működésének követelménye felöleli a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás korlátozott és kivételes lehetőségét. Vagyis jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg jogkövetkezményeket: nem rögzíthet kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.”⁸⁵

74. A fizetési kötelezettséget keletkeztető közterhekről szóló jogszabályok tekintetében a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 31. § (1) bekezdése,⁸⁶

⁸³ E

⁸⁴ 34/2014 (XI. 14.) AB határozat, 71. bekezdés

⁸⁵ 2/2022. (II. 10.) AB határozat 33 bekezdése, 8/2020. (V. 13.) AB határozat 54. bekezdése

⁸⁶ 31. § (1) „Jogszabály a hatálybalépését megelőző időszakra vonatkozóan nem növelheti a fizetési kötelezettséget, nem bővítheti a fizetésre kötelezettek körét, illetve nem szüntethet meg vagy korlátozhat kedvezményt, mentességet.”

illetve általánosságban a jogalkotással kapcsolatban a *jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény* 2.§ (2) bekezdése⁸⁷ szintén kimondja a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmát.

75. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében a visszaható hatályú jogszabályok körébe nem csak a „valódi” visszaható hatályú jogszabályok tartoznak, amelyek a kihirdetésükre megelőző időre állapítanak meg kötelezettséget vagy nyilvánítanak valamely magatartást jogellenessé,⁸⁸ hanem azok is, amelyek bár technikai szempontból nem visszamenőlegesen lépnek hatályba, de rendelkezéseiket a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell. Ezen utóbbi csoportba tartozó jogszabályok akkor ütköznek a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába – többek között –, ha a szabály a hatálybalépését megelőző eseményekhez, tényekhez fűz új, a korábban hatályos szabályhoz képest eltérő jogkövetkezményt.⁸⁹
76. Az Alkotmánybíróság korábban már kiemelte, hogy adókötelezettséget érintő szabályozásnál az „*adókötelezettség keletkezésének időszakát*” kell irányadónak tekinteni a visszaható hatályú jogalkotás tilalmának vizsgálatakor,⁹⁰ amit a már a Kúria is megerősített.⁹¹
77. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az adókötelezettség keletkezésének időszaka éves bevétel/jövedelem alapján számítandó közterhek esetén a teljes adóév. Ezt erősítette meg az Alkotmánybíróság, például amikor a *magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1989. évi XLV. törvényt* vizsgálta. Az törvény rendelkezéseit főszabály szerint a hatálybalépést követően megszerzett jövedelmekre kellett alkalmazni, azonban egy bizonyos rendelkezés már a tárgyévi adóévben alkalmazandó volt. Erről a rendelkezésről az Alkotmánybíróság megállapította, hogy visszaható hatályú, és csak azért nem tartotta azt ennek ellenére alkotmány-ellenesnek, mert az nem tette az adófizetők helyzetét terheesebbé.⁹² Hasonló következtetésre jutott az Alkotmánybíróság, amikor a *vállalkozói adóról szóló 1987. évi 16. törvényerejű rendelet* egyik módosítását vizsgálta. A 1988. augusztus 1-jén kihirdetett módosítás egy bizonyos kivételszabály szűkítését már a tárgyév január 1-jére alkalmazandónak rendelte, ezzel növelve visszamenőlegesen az adóalanyok tárgyévi adófizetési kötelezettségét.⁹³ Az Alkotmánybíróság szerint ezért a jogszabály módosítása sértette a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát.⁹⁴ Szintén visszaható hatályúnak minősített az Alkotmánybíróság egy olyan, különadót bevezető törvényi rendelkezést, amely az különadót már a törvény hatálybalépése előtt megszerzett jövedelmekre is alkalmazni rendelte.⁹⁵

⁸⁷ 2.§ (2) „Jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terheesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.”

⁸⁸ 19/2020. (VIII. 4.) AB határozat

⁸⁹ 10/2018. (VII. 18.) AB határozat, [49]–[51] bekezdések, megerősítőleg idézi: 6/2019. (III. 20.) AB határozat, [49] bekezdés, valamint a 33/2019. (XI. 27.) AB határozat, [39] bekezdés

⁹⁰ 903/B/1990. AB határozat: „Adókötelezettséget érintő szabályozásnál ugyanis nem az adóbevallás időpontját, hanem az adókötelezettség keletkezésének időszakát kell irányadónak tekinteni.”

⁹¹ BH2011. 52.: „Az Alkotmánybíróság 903/B/1990. AB határozatában adójogszabály visszamenőleges hatályának vizsgálata körében megállapította, hogy adókötelezettséget érintő szabályozásnál nem az adóbevallás időpontját, hanem az adókötelezettség keletkezésének időszakát kell irányadónak tekinteni.”

⁹² 903/B/1990. AB határozat: „Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az SzJA. 68. § (3) bekezdése visszamenőleges hatályú rendelkezéseket tartalmaz. [...] Az SzJA. vitatott rendelkezése tehát nem állapít meg visszamenőlegesen új adókötelezettséget, hanem csupán értelmező szabály, amely - visszamenőlegesen ugyan - az ingyenesen juttatott értékpapírokat kiveszi az egyéb jövedelmek fogalma alól, s azokat munkaviszonyból származó jövedelemnek minősíti. Ez az értelmezés az adókötelezettség tényét és az adó mértékét nem érinti, mert mindkét jövedelemfajta után azonos módon (progresszív kulcs szerint) kell az adót bevallani és megfizetni. Az új szabályozás továbbá lehetővé teszi az adófizetésre halasztás igénybevételét.”

⁹³ 4/1992. (I. 28.) AB határozat: „Az 1988. augusztus 1-jén kihirdetett jogszabály esetében az állóeszköz fogalom szűkítése, tehát adókötelezettséget keletkeztetett január 1-jére visszamenőleges hatállyal.”

⁹⁴ 4/1992. (I. 28.) AB határozat: „Ez a rendelkezés a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény sérelmén keresztül az Alkotmány 2. § (1) bekezdésének sérelmét is eredményezte.”

⁹⁵ 184/2010. (X. 28.) AB határozat, majd ugyanazon különadó vonatkozásában 37/2011. (V. 10.) AB határozat.

78. Az Korm. rendelet kimondja, hogy az adózó a szén-dioxid kvóta adóra vonatkozó rendelkezéseket először a 2022. december 31-ét követően kezdődő adóévre vonatkozóan köteles alkalmazni,⁹⁶ illetve hogy adóelőleget a 2023-as év első három negyedére vonatkozásában már 2023-ban meg kell fizetni.⁹⁷ Az adó alapja a 2023. évi szén-dioxid kibocsátás, és az adóelőleget is a tárgyévi negyedéves kibocsátási adatok alapján kell megfizetni.⁹⁸
79. Tekintettel arra, hogy a szén-dioxid kvóta adó alapja is éves adatokon (az Üzemeltetők éves kibocsátásán) alapul, az Alkotmányíróság fenti gyakorlata irányadó a szén-dioxid kvóta adóra is, azaz a visszaható hatályú jogalkotás vizsgálatakor a szén-dioxid kvóta adó keletkezésének ideje a 2023-as adóév kezdete, illetve annak egésze.
80. Mindebből az következik, hogy a Korm. rendelet alapján az Üzemeltetőknek a teljes 2023-as évre vonatkozóan, a teljes 2023-as kibocsátásuk alapján adót fizetniük, annak ellenére, hogy a Korm. rendelet 2023. július 20-án lépett hatályba. A szén-dioxid kvóta adó tehát hatályba lépése előtt keletkezett tényeken alapul, a hatályba lépése előtt bekövetkezett eseményekhez fűz eltérő jogkövetkezményeket. Tekintettel arra, hogy az adókötelezettség keletkezésének időszaka éves bevétel/jövedelem alapján számítandó közterhek esetén a fentiekben kifejtettek szerint a teljes adóév, amely ráció analógia útján az éves kibocsátással terhelt szén-dioxid kvóta adó vonatkozásában is igaz, a szén-dioxid kvóta adó a teljes 2023-as évi kibocsátásra kiszabott adó vonatkozásában ellentétes a visszaható hatály tilalmával, hiszen a Kormány az adóév közepén vezetett be egy adót, amely a bevezetés teljes évét terheli. Indítványozó 2022 végén, a 2023-as költségvetése tervezésekor nyilvánvalóan a teljes adóév vonatkozásában nem számolt, nem számoltatott a szén-dioxid kvóta adóval, így annak kiszabása a 2023-as adóév vonatkozásában egyértelműen a visszaható hatály tilalmába ütközik még a tárgyévi, hatályba lépést követő kibocsátás tekintetében is.
81. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy ezen álláspont el nem fogadása esetén is legalább a 2023. július 20-i hatályba lépést megelőző kibocsátás tekintetében a szén-dioxid kvóta adó mindenképpen alaptörvény-sértő, hiszen e tekintetben egyértelműen a hatálybalépést megelőzően bekövetkezett tényekhez fűz a Korm. rendelet eltérő jogkövetkezményt. E kapcsán kiemeljük, hogy Indítványozó a Korm. rendelet hatályba lépésekor éves termelésének több mint felét, kb. 640 ezer tonna árut már legyártott, illetve ebből kb. 530 ezer tonnát már értékesített. Az e termékek legyártásához kapcsolódó kibocsátást terhelő szén-dioxid kvóta adóra Indítványozó értelemszerűen semmilyen módon nem készülhetett fel, illetve még elvi lehetősége sem merült fel arra, hogy e költségnövelő tételt áraiban megkísérelhesse érvényesíteni. E miatt a 2023. évre vonatkozó szén-dioxid kvóta adó okozta költségnövekedést Indítványozó legfeljebb a hatályba lépést követő termelésébe kísérelhetné meg beépíteni, azonban így gyakorlatilag egy tonnányi kibocsátásonként kétszeres szén-dioxid kvóta adó mértékű többlet költséget kellene beépítenie. Indítványozónak a műtrágyapiacra jelentős árversenyre tekintettel – különösen úgy, hogy a versenytársaknak e költségét nem kell számolnia – nincs lehetősége a szén-dioxid kvóta adót áraiba beépíteni, különösen nem kétszeres mértékben.
82. Figyelemmel a fentiekre, a Korm. rendelet illetve a Mód. rendelet sérti az Alkotmány B. cikkének (1) bekezdése szerinti jogbiztonság elvéből fakadóan védett, visszaható hatályú jogalkotás tilalmát.

⁹⁶ Korm. rendelet, 5.§ (2) bekezdés

⁹⁷ Korm. rendelet, 5.§ (3) bekezdés

⁹⁸ Korm. rendelet, 3.§ (4) bekezdés

IV.4 Alaptörvény B. cikk (1) bekezdéséből levezethető, a jogszabályokra való megfelelő felkészülési idő elvének sérelme (szén-dioxid kvóta adó és tranzakciós díj)

83. A megfelelő felkészülési idő szintén az Alkotmány B. cikkének (1) bekezdése szerinti jogbiztonság elvéből fakadóan védett alapjog. Az Alkotmánybíróság gyakorlatának megfelelően a törvény kihirdetése és hatálybalépése közötti időszak elégséges voltát a megfelelő felkészülési idő biztosításával összefüggésben kell vizsgálni.⁹⁹
84. Az Alkotmánybíróság a következetes ítélkezési gyakorlata alapján a megfelelő felkészülési idő követelményét az alábbi szempontok szerint vizsgálja: (i) nem ró-e többlet terhet a jogszabályi rendelkezés címzettjeire¹⁰⁰ és ii) elegendő-e a kihirdetés és a hatálybalépés közötti idő a jogszabályi rendelkezés megismerésére, az alkalmazására való felkészülésre és annak eldöntésére, hogy miként alkalmazkodjanak a jogszabály rendelkezéseihez.¹⁰¹
85. Indítványozó álláspontja szerint mind a szén-dioxid kvóta adó, mind a tranzakciós díj tekintetében sérül a megfelelő felkészülési idő, hiszen mindkét fizetési kötelezettség többlet terhet rótt a jogszabály kötelezettjeire (az Üzemeltetőkre), miközben a kihirdetés és a hatálybalépés közötti idő egyáltalán nem volt alkalmas a megfelelő felkészülésre.
86. A jogszabály alkalmazására való felkészülésre rendelkezésre álló határidő az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján akkor jogsértő, ha hiányzik vagy nem megfelelő, vagy olyan rövid, hogy az nyilvánvalóan hátrányos vagy a jogbiztonságot sérti.¹⁰² Ez utóbbi eset akkor állapítható meg, ha a felkészülési idő olyan rövid, hogy a jogszabály címzettjei jóhiszeműségük, legjobb szándékuk és erőfeszítéseik ellenére sem, vagy csak rendkívüli erőfeszítések árán tudnának eleget tenni kötelezettségeiknek, vagy ha a felkészülési idő hiánya miatt a jogszabály címzettjei a megváltozott rendelkezéshez való alkalmazkodás rendkívüli nehézsége miatt nyilvánvaló vagy valószínűsíthető jogsértő helyzetbe kerülnek.¹⁰³
87. Az Alkotmánybíróság gyakorlata tehát kifejezetten hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a jogszabály címzettjeinek elegendő idő álljon rendelkezésére ahhoz, hogy alkalmazkodni tudjanak a jogszabályi változáshoz, illetve olyan helyzetbe kerüljenek, hogy el tudják kerülni azt, hogy az újonnan bevezetett jogszabályi rendelkezéseket megsértse.
88. Az Korm. rendeletet 2023. július 17-én hirdették ki, és 2023. július 20-án lépett hatályba. A Korm. rendelet módosítását 2023. október 4-én hirdettek ki és 2023. október 7-én lépett hatályba. Az Korm. rendelet címzettjei számára tehát mindegyik esetben mindössze 3 nap állt rendelkezésre, hogy megismerjék akár a szén-dioxid kvóta adóra, akár a tranzakciós díjra vonatkozó rendelkezéseket, és alkalmazkodjanak azokhoz. Indítványozó álláspontja szerint ez a felkészülési idő nem volt elegendő arra, hogy a jogszabály szabályainak megfelelő alkalmazására fel tudjon készülni. Az Indítványozó által alkalmazott technológia nagyon komplex és drága, a szén-dioxid kibocsátás pedig közvetlenül e technológiából adódik. A Korm. rendelet rendelkezéseihez való alkalmazkodáshoz szükséges esetleges technológiai átállásnak komoly költség és időigénye lenne, továbbá ahhoz megújuló vagy karbonsemleges energia rendelkezésre állására is szükség lenne, ami jelenleg nem elérhető ilyen mennyiségben (Indítványozó éves igénye 6 TWh lenne, míg ma kb. 7-8 TWh a teljes hazai megújuló energiaforrás). E lehetőséget a minimális felkészülési időre tekintettel Indítványozónak

⁹⁹ 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, 57. bekezdés

¹⁰⁰ 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, 53. bekezdés, 3129/2022. (IV. 1.) AB határozat, (IV. 1.) 43. bekezdés, 3003/2022. (I. 13.) AB határozat, 38. bekezdés

¹⁰¹ 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, 58. bekezdés

¹⁰² 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, 59. bekezdés

¹⁰³ 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, 59. bekezdés

lehetősége sem volt azt akárcsak megfontolni, ráadásul a Korm. rendelettel kivetett közterhek épp elvonják azt a forrást, amelyből a technológiai átállást meg lehetne valósítani.

89. Kiemeljük továbbá, hogy a Mód. rendelet a Korm. rendelet személyi hatályának szabályozását az eredeti rendelkezéshez képest kifejezetten komplikálttá tette, amelynek megértése és alkalmazására való felkészülése – azon túl, hogy önmagában a jogszabálysöveg is inkohereus, következtlen és helyenként pusztán nyelvtanilag is rendkívül nehezen értelmezhető – nem volt biztosított az Indítványozó számára a 3 napos felkészülési időben. i
90. A szén-dioxid kvóta adó tekintetében kiemelendő, hogy annak megfizetésével a 2023-as évre vonatkozó költségvetése tervezésekor Indítványozó még nem számolhatott, a felkészülési idő kizárólag akkor lett volna az Alaptörvénnyel összeegyeztethető, ha az először csak a tárgyévet követő adóévben, azaz először csak 2024-ben került volna kivetésre, ugyanis az Üzemeltetők így tudták volna a 2024-es költségvetésüket, illetve üzleti tervüket úgy kialakítani, hogy már számolni tudnak az időközben bevezetett adóteherrel. Azaz a jogszabály alkalmazására vonatkozó megfelelő felkészülési idő így lett volna biztosítható az Üzemeltetők számára. E körben is kiemelendő, hogy Indítványozó a Korm. rendelet hatályba lépésekor éves termelésének több mint fele, kb. 640 ezer tonna áru már legyártásra, illetve ebből kb. 530 ezer tonna értékesítésre került. Az e termékek legyártásához kapcsolódó kibocsátást terhelő szén-dioxid kvóta adóra Indítványozó értelemszerűen semmilyen módon nem készülhetett fel.
91. A tranzakciós díj tekintetében kiemelendő, hogy szabályainak alkalmazása, annak megfizetése már a Korm. rendelet hatályba lépésének napján teljesített tranzakciókra is alkalmazandó volt, az Üzemeltetőknek – mind a Korm. rendelet, mind a Mód. rendelet tekintetében – ténylegesen összesen 3 nap állt arra rendelkezésre, hogy a jogszabályt megértsék, feldolgozzák, alkalmazására felkészüljenek, amely rendkívül rövid és elégtelen.
92. Végül megjegyezzük, a *Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 32.§* kifejezetten előírja, hogy „[f]izetési kötelezettséget megállapító, fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhét növelő, a kedvezményt, mentességet megszüntető vagy korlátozó jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 30 napnak el kell telnie.” Az e jogszabályi rendelkezés mögötti ráció nyilvánvalóan az volt, hogy az ilyen változásokra az adóalanyok megfelelően fel tudjanak készülni, üzleti folyamataikat már az új szabályok figyelembevételével tervezhessék. Álláspontunk szerint a Kormány a veszélyhelyzeti felhatalmazásán túlterjeszkedett, amikor e szabály alkalmazását – mindenféle indoklás, ráció, igazolás nélkül – kizárta a Korm. rendelet vonatkozásában.¹⁰⁴ A veszélyhelyzet semmivel nem indokolta a Korm. rendelet kihirdetése és hatályba lépése közötti idő 3 napra való lerövidítését, illetve a szabályozás jellege alapján sem volt ennek semmilyen – önkényességen túlmutató – indoka.
93. Figyelemmel a fentiekre, a Korm. rendelet illetve a Mód. rendelet sérti az Alkotmány B. cikkének (1) bekezdése szerinti jogbiztonság elvéből fakadóan védett, a megfelelő felkészülési időhöz fűződő alapjogot.

V. AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁSKÖRI KORLÁTJA

94. Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése értelmében „[m]indaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b)–e) pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérülme

¹⁰⁴ Korm. rendelet 5.§ (1) bekezdés, Mód. rendelet 6.§ (2) bekezdés

miatt semmisítheti meg. Az Alkotmánybíróság az e tárgykörbe tartozó törvényeket is korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni, ha a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek.”

95. Tekintettel arra, hogy Magyarország államadóssága jelenleg meghaladja a teljes hazai össztermék felét,¹⁰⁵ a hatásköri korlát alkalmazandó. Indítványozó az alábbiakban ugyanakkor bemutatja, hogy a fenti hatásköri korlátnem képezi korlátját Indítványozó alkotmányjogi panaszja érdemi vizsgálatának.

V.1 A felhatalmazás hiányának, illetve azon való túlterjeszkedés vizsgálata

96. Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése szerint: *„Az Alkotmánybíróság az e tárgykörbe tartozó törvényeket is korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni, ha a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek.”*
97. Indítványozó álláspontja szerint felhatalmazás hiányára, a felhatalmazáson való túlterjeszkedésre vonatkozó, fenti IV.1. szakaszban előadott érvek a törvény megalkotása körébe tartoznak, így e tekintetben az Alkotmánybíróság a Korm. rendeletet korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni.
98. Továbbá, Indítványozó álláspontja szerint a felhatalmazás hiányára, illetve az azon való túlterjeszkedésre tekintettel a Korm. rendelet nem tekinthető különleges jogrendi, *quasi* törvényi szintű jogforrásnak,¹⁰⁶ így a főszabály szerint csak törvényekre vonatkozó hatásköri korlátozás a Korm. rendeletre – mint kormányrendeletre – nem terjed ki.
99. A fentiekre tekintettel Indítványozó álláspontja szerint a Korm. rendelet megalkotására való felhatalmazás hiányának, illetve az azon való túlterjeszkedésnek az érdemi vizsgálatát nem zárja ki az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése.

V.2 A szén-dioxid kvóta adó alaptörvény-ellenességének vizsgálata

100. Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése által meghatározott szabályozási kör a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvényekre terjed ki.
101. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a fenti tárgyi kör értelmezésekor *„nem elegendő a közpénzügyi hatáskör-korlátozó klauzulában szereplő köztehetőtípusokkal összevetni a támadott rendelkezések szerinti fizetési kötelezettséget, hanem arról is meg kell győződni, hogy az a központi költségvetést érinti-e.”*¹⁰⁷ A központi költségvetés akkor érintett, ha *„az adott fizetési kötelezettséget maga a költségvetési törvény hozza létre”*¹⁰⁸ vagy ha *„az adott fizetési kötelezettséget nem a költségvetési törvény hozza létre, de az a költségvetés bevételi oldalán szerepel.”*¹⁰⁹
102. Tekintettel arra, hogy a fizetési kötelezettség nem a központi költségvetésről szóló törvényben szerepel, hanem a Korm. rendeletben, ezen az alapon a szén-dioxid kvóta adó nem érinti a központi költségvetést. A szén-dioxid kvóta nem szerepel sem a 2023. évi¹¹⁰, sem a 2024.

¹⁰⁵ A Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 3.§ alapján az államadósság várhatóan mértéke 2023 végén 69,7% volt, míg Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény 3.§ (1) bekezdése szerint az 2024 végén várhatóan 66.7% lesz.

¹⁰⁶ 3214/2023. (V. 5.) AB végzés, 55. bekezdés

¹⁰⁷ 3214/2023. (V. 5.) AB végzés, 49. bekezdés

¹⁰⁸ 3214/2023. (V. 5.) AB végzés, 50. bekezdés

¹⁰⁹ 3214/2023. (V. 5.) AB végzés, 51. bekezdés

¹¹⁰ Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény

évi¹¹¹ központi költségvetésről szóló törvény bevételi oldalán, így ezen az alapon sem érinti a központi költségvetést. Erre tekintettel Indítványozó álláspontja szerint a szén-dioxid kvóta adó tekintetében a Korm. rendelet nem tartalmaz olyan szabályozási kört, amely a központi költségvetést, annak végrehajtását, a központi adónemeket, illetékeket és járulékokat, a vámokat, vagy a helyi adók központi feltételeit érintené.

103. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a fenti vizsgálatnak az is egy tesztje, hogy a vizsgált szabály megsemmisítéséből „következne[-e] kényszerítően a költségvetési törvény módosításának szükségessége”, ennek hiányában a vizsgált rendelkezése nem költségvetési tárgyú.¹¹² A Korm. rendelet szén-dioxid kvóta adót keletkeztető vagy érintő bármely rendelkezésének megsemmisítése nem tenné szükségessé a költségvetési törvény módosítását tekintettel arra, hogy abban ez – sem a bevételi oldalon, sem egyéb módon – nem jelenik meg.
104. A fentiekre tekintettel Indítványozó álláspontja szerint a szén-dioxid kvóta adó alaptörvény-ellenességének érdemi vizsgálatát nem zárja ki az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése.

V.3 A tranzakciós díj alaptörvény-ellenességének vizsgálata

105. Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése által meghatározott szabályozási kör a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvényekre terjed ki. Indítványozó álláspontja szerint a tranzakciós díj nem tartozik-e tárgyi körbe. Ezt elsősorban azt támasztja alá, hogy a fenti tárgyi kör felsorolás a „díj”-at mint köztehertípust nem tartalmazza. E kapcsán hangsúlyozzuk, az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az e cikk szerinti felsorolás taxatív, zártkörű felsorolás, melynek hatóköre nem bővíthető.¹¹³
106. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a fenti tárgyi kör értelmezésekor „nem elegendő a közpénzügyi hatáskör-korlátozó klauzulában szereplő köztehertípusokkal összevetni a támadott rendelkezések szerinti fizetési kötelezettséget, hanem arról is meg kell győződni, hogy az a központi költségvetést érinti-e.”¹¹⁴ A központi költségvetés akkor érintett, ha „az adott fizetési kötelezettséget maga a költségvetési törvény hozza létre”¹¹⁵ vagy ha „az adott fizetési kötelezettséget nem a költségvetési törvény hozza létre, de az a költségvetés bevételi oldalán szerepel.”¹¹⁶
107. Tekintettel arra, hogy a fizetési kötelezettség nem a központi költségvetésről szóló törvényben szerepel, hanem a Korm. rendeletben, ezen az alapon a tranzakciós díj nem érinti a központi költségvetést. A tranzakciós díj nem szerepel sem a 2023. évi¹¹⁷, sem a 2024. évi¹¹⁸ központi költségvetésről szóló törvény bevételi oldalán, így ezen az alapon sem érinti a központi költségvetést. Erre tekintettel Indítványozó álláspontja szerint a tranzakciós díj tekintetében a Korm. rendelet nem tartalmaz olyan szabályozási kört, amely a központi költségvetést, annak végrehajtását, a központi adónemeket, illetékeket és járulékokat, a vámokat, vagy a helyi adók központi feltételeit érintené.
108. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a fenti vizsgálatnak az is egy tesztje, hogy a vizsgált szabály megsemmisítéséből „következne[-e] kényszerítően a költségvetési törvény

¹¹¹ Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény

¹¹² 29/2017. (X. 31.) AB határozat, 37. bekezdés

¹¹³ 8/2019. (III. 22.) AB határozat, 40. bekezdés

¹¹⁴ 3214/2023. (V. 5.) AB végzés, 49. bekezdés

¹¹⁵ 3214/2023. (V. 5.) AB végzés, 50. bekezdés

¹¹⁶ 3214/2023. (V. 5.) AB végzés, 51. bekezdés

¹¹⁷ Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény

¹¹⁸ Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény

módosításának szükségessége”, ennek hiányában a vizsgált rendelkezése nem költségvetési tárgyú.¹¹⁹ A Korm. rendelet tranzakciós díjat keletkeztető vagy érintő bármely rendelkezésének megsemmisítése nem tenné szükségessé a költségvetési törvény módosítását tekintettel arra, hogy abban ez – sem a bevételi oldalon, sem egyéb módon – nem jelenik meg.

109. A Korm. rendelet értelmében a „tranzakciós díj a klímavédelemért felelős hatóság bevétele, amelyet elkülönítetten tart nyilván, és a működésére, valamint az ÜHG-egységek kereskedelmi rendszerének működtetésével, a forgalmi jegyzék kezelésével kapcsolatos tevékenységének fedezetére fordít.”¹²⁰ A jelen rendelkezésből világos, hogy a tranzakciós díj a klímavédelemért felelős hatóság saját bevétele, az nem a központi költségvetés bevétele.
110. Analógiaként hivatkozunk a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságáról szóló 2021. évi XXXII. törvény 20.§ (2) bekezdésére,¹²¹ mely – hasonlóan a Korm. rendelet fenti rendelkezéséhez – az ott felsorolt díjakat, bírságokat, hozzájárulásokat a hatóság bevételeinek tekinti. A 20.§ (8) bekezdése pedig úgy fogalmaz, hogy a „(2) bekezdés a)–c) pontja szerinti bevételek 9%-a az központi költségvetést illeti meg.” A fentiekből az következik, hogy a hatóságok bevétele nem képezi a központi költségvetés bevételeit, csak akkor, ha erről a jogszabály kifejezetten rendelkezik. Ilyen rendelkezés hiányában Indítványozó álláspontja szerint a tranzakciós díj nem érinti a központi költségvetést, az nem a központi költségvetés bevétele.
111. A fentiekre tekintettel Indítványozó álláspontja szerint a tranzakciós díj alaptörvényellenességének érdemi vizsgálatát nem zárja ki az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése.
- V.4 Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése szerinti hatásköri korlát nem terjed ki az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdéséből levezethető, visszaható hatályú jogalkotás, illetve megfelelő felkészülési idő sérelmének vizsgálatára**
112. Arra az esetre, ha az Alkotmánybíróság úgy találná, hogy Indítványozó álláspontjával ellentétben akár a szén-dioxid kvóta adó, akár a tranzakciós díj vonatkozásában alkalmazandó az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése szerinti hatásköri korlát, Indítványozó erre az esetre az alábbiakat adja elő.
113. Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése szerint amennyiben a vizsgálandó szabályozás annak tárgyi hatálya alá tartozik, annak „Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg.” Bár az Alaptörvény indokolása a fenti rendelkezés – annak megalkotásának motivációja, szabályozásának logikája – kapcsán hallgat, annak szövegéből, illetve az Alkotmánybíróság gyakorlatából egyértelműen levezethető, hogy a fenti rendelkezés csupán

¹¹⁹ 29/2017. (X. 31.) AB határozat, 37. bekezdés

¹²⁰ Korm. rendelet 2.§ (8) bekezdés

¹²¹ 20.§ (2) A Hatóság bevételeit képezi

a) a felügyeleti díj,

b) a Hatóság által kiszabott bírságok,

c) az igazgatási szolgáltatási díj,

d) az önálló bírósági végrehajtó hatáskörébe tartozó végrehajtási ügyek után fizetendő általános költségátalány 15%-a,

e) a felügyeleti hozzájárulás,

f) felszámolás alatt álló jogi személyek vagyontárgyainak nyilvános értékesítésére létrehozott elektronikus értékesítési rendszer működtetéséből származó bevételek és díjak,

g) a 3. § (5) bekezdése szerinti azonosítókibocsátási tevékenységből származó bevétel, és

h) a távszerencsejáték-szervezési díj, valamint

i) az egyéb bevételek.

azt kívánja korlátozni, hogy az Alaptörvény Szabadság és Felelősség részében található *alapjogok* közül az Indítványozók mely alapjogokra hivatkozhatnak, és melyekre nem.

114. Az ugyanakkor sem az Alaptörvény szövegéből, sem az Alkotmánybíróság gyakorlatából nem következik, hogy e hatásköri-korlát kiterjedne az Alaptörvény Alapvetés részében található alkotmányos alapelvekre, így különösen a B). cikk (1) bekezdéséből levezethető jogállamiság követelménye érvényesülésének, azon belül is a visszaható hatályú jogalkotás tilalmának, illetve a megfelelő felkészülési idő biztosítása teljesülésének vizsgálatára.
115. Az Alaptörvény B. cikke az Alaptörvény Alapvetés c. fejezetében található második cikk. Az Alaptörvény indokolása szerint „Az Alapvetés elején kerül sor azon alkotmányos alapelvek meghatározására, amelyek az Alaptörvény egészét áthatják, rendezőelvként szolgálnak mind az alapjogi, mind az államszervezeti rész tekintetében.”¹²² Az Alaptörvény B. cikke tehát az egész Alaptörvényt átható alkotmányos alapelv, melynek érvényesítését az államszervezetnek garantálnia kell.
116. Indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény B. cikkében foglalt alkotmányos alapelv, a jogállamiság követelménye érvényesítésének követelménye olyan kiemelt alkotmányos jelentőséggel bír, amelynek érvényre juttatását az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése szerinti hatáskör-korlátozás megalkotása mögötti ráció sem igazolhatja.
117. A kérdéses Alaptörvényi rendelkezés megalkotásának rációja az lehetett, hogy egy bizonyos szintet meghaladó államadósság kezelése érdekében olyan közterhek kivetésére kerülhessen sor, melyek adott esetben egyes alapjogokat az általános alkotmányos mércénél jobban korlátoznak. Ezzel gyakorlatilag az Alaptörvény jelentősebb alapjogkorlátozás tűrését várja el az állampolgároktól annak érdekében, hogy az állam pénzügyi stabilitása érdekében lépéseket tehessen. A kivételként hivatkozott alapjogi kör pedig az Alaptörvény szerint is olyan kiemelten fontos alapjogokat tartalmaz, amelyek megelőzik a pénzügyi stabilitás visszanyerése mögötti alkotmányos érdekeket. Indítványozó álláspontja szerint jogállamiság követelményének – Alaptörvény egészét átható, rendező elvnek – érvényre juttatása legalább ilyen kiemelt jelentőséggel bír, és mint ilyen a hatásköri korlátozással érintett szabályozási kör tekintetében is alkalmazandó.
118. A fentiekre tekintettel Indítványozó álláspontja szerint amennyiben az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdését alkalmazandónak látná azon az alapon, hogy akár a széndioxid kvóta adó, akár a tranzakciós díj annak tárgyi hatálya alá tartozik, azok Alaptörvény B.) cikk (1) bekezdésével, azon belül is a visszaható hatályú jogalkotással, illetve a megfelelő felkészülési idő követelményével kapcsolatos követelményekkel való összhangjának vizsgálatára az akkor sem terjed ki, és vizsgálandó. Amennyiben az Alkotmánybíróság e kérdésben hatásköre hiányát állapítja meg azzal tulajdonképpen parttalan teret adna a jogalkotó részére, hogy közterheket (adókat) visszamenőleg, a hatálybalépés előtt keletkezett tényekre, az irányadó anyagi jogi rendelkezéseket utóbb megváltoztatva, tényeknek utóbb más következményt adva szabjon ki. Egy ilyen korlátozás nyilvánvalóan ellentétes az Alkotmánybíróság alkotmányvédelmi, jogállamiságot biztosító funkciójával.

VI. A KÉRELMEZETT JOGKÖVETKEZMÉNYEK INDOKOLÁSA

VI.1 A felhatalmazás hiánya, illetve az azon való túlerjeszkedés

119. Indítványozó álláspontja szerint a Korm. rendelet sérti, de legalább túlerjeszkedik a Védelmi tv. 80-81.§§ és az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése szerinti felhatalmazásán, így sértve az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdését és I. cikk (3) bekezdését, közjogi-érvénytelenségben szenved, így annak Abtv. 41.§ (1) bekezdése alapján történő megsemmisítése indokolt. Az Abtv. 45.§ (4) bekezdésének alkalmazásával a megsemmisítés kihirdetésre visszamenő

¹²² Indokolás az Alaptörvény B. cikkéhez, első bekezdés

hatállyal indokolt, figyelemmel arra, hogy a közjogi-érvénytelenség csak ilyen módon küszöbölhető ki a jogbiztonság védelme érdekében. Ugyanezen okból indokolt a megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezések általános és egyedi ügyben történő alkalmazhatatlanságának kizárása is.

VI.2 Szén-dioxid kvóta adó

120. Indítványozó álláspontja szerint a szén-dioxid kvóta adó mértéke ellentétes az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdése szerinti arányos köztelherviseléshez való joggal és az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joggal. Indítványozó álláspontja szerint a szén-dioxid kvóta adó mértéke a Mód. rendelet hatályba lépése előtt is alaptörvény-ellenes volt – értelemszerűen, hisz az adómérték korábban magasabb volt – így a Korm. rendelet 3.§ (3) bekezdése 2023. július 20. és 2023. október 6. napja között hatályos „40 EUR/tCO₂-vel”-szövegrészének, valamint a 2023. október 7-től hatályos „36 EUR/tCO₂-vel” szövegrészének az Abtv. 41.§ (1) bekezdése alapján történő megsemmisítése indokolt. Ugyanezen okból indokolt a megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezések általános és egyedi ügyben történő alkalmazhatatlanságának kizárása is.
121. Indítványozó álláspontja szerint a szén-dioxid kvóta adó hatályba lépése sérti az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdéséből levezethető visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, így a szén-dioxid kvóta adó 2023 adóévre vonatkozó, visszaható hatályú alkalmazását előíró rendelkezések, azaz a Korm. rendelet 5.§ (2) bekezdése 2023. július 20. napjától hatályos „2022.” szövegrészének, Korm. rendelet 5.§ (3) bekezdése 2023. július 20. napjától hatályos „A 3.§ (4) bekezdésétől eltérően az adózó a 2023. adóév első, második és harmadik negyedévre vonatkozó adóelőleget a harmadik negyedévet követő második hónap 15. napjáig állapítja meg, vallja be és fizeti meg.” szövegének, valamint a Korm. rendelet 2023. október 7. napjától hatályos 5.§ (5) bekezdés a) pontja „2022.” szövegrészének Abtv. 41.§ (1) bekezdése alapján történő megsemmisítése indokolt. Az Abtv. 45.§ (4) bekezdésének alkalmazásával a megsemmisítés kihirdetésre visszamenő hatállyal indokolt, figyelemmel arra, hogy a rendelkezések ilyen módon történő megsemmisítése alkalmas csak annak kiküszöbölésére, hogy a szén-dioxid kvóta adó fizetési kötelezettség ne legyen alkalmazandó a Korm. rendelet hatálybalépését megelőzően bekövetkezett tényekre. Ugyanezen okból indokolt a megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezések általános és egyedi ügyben történő alkalmazhatatlanságának kizárása is.
122. Indítványozó álláspontja szerint a szén-dioxid kvóta adó bevezetésének módja sérti az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdéséből levezethető, a jogszabályokra való megfelelő felkészülési idő elvét, erre tekintettel a szén-dioxid kvóta adó hatálybalépését előíró rendelkezések, azaz a Korm. rendelet 4.§ 2023. július 20. napjától hatályos „3.” szövegrészének, a Korm. rendelet 5.§ (1) bekezdése 2023. július 20. napjától hatályos „E rendelet vonatkozásában a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. §-át nem kell alkalmazni.” szövegének, a Mód. rendelet 2023. október 7. napjától hatályos 6.§ (1) bekezdése „3.” szövegrészének, valamint a Mód. rendelet 2023. október 7. napjától hatályos 6.§ (2) bekezdése „E rendelet vonatkozásában a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. §-át nem kell alkalmazni.” szövegének az Abtv. 41.§ (1) bekezdése alapján történő megsemmisítése indokolt. Az Abtv. 45.§ (4) bekezdésének alkalmazásával a megsemmisítés kihirdetésre visszamenő hatállyal indokolt, figyelemmel arra, hogy a megfelelő felkészülési idő biztosítása csak így biztosítható. Ugyanezen okból indokolt a megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezések általános és egyedi ügyben történő alkalmazhatatlanságának kizárása is.

VI.3 Tranzakciós díj

123. Indítványozó álláspontja szerint a tranzakciós díj mértéke ellentétes az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdése szerinti arányos köztelherviseléshez való joggal és az Alaptörvény XIII.

cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joggal. Indítványozó álláspontja szerint a tranzakciós díj mértéke a Mód. rendelet hatályba lépése előtt is alaptörvény-ellenes volt, így Korm. rendelet 2.§ (2) bekezdése 2023. október 7. napjától hatályos „15%-a” szövegrészenek, valamint annak 2023. július 20. és 2023. október 6. napja között hatályos „10%-a” szövegrészenek az Abtv. 41.§ (1) bekezdése alapján történő megsemmisítése indokolt. Ugyanezen okból indokolt a megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezések általános és egyedi ügyben történő alkalmazhatatlanságának kizárása is.

124. Indítványozó álláspontja szerint a tranzakciós díj bevezetésének módja sérti az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdéséből levezethető, a jogszabályokra való megfelelő felkészülési idő elvét, erre tekintettel a tranzakciós díj hatálybalépését előíró rendelkezések, azaz a Korm. rendelet 4.§ 2023. július 20. napjától hatályos „3.” szövegrészenek, a Korm. rendelet 5.§ (1) bekezdése 2023. július 20. napjától hatályos „E rendelet vonatkozásában a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. §-át nem kell alkalmazni.” szövegrészenek, a Mód. rendelet 2023. október 7. napjától hatályos 6.§ (1) bekezdése „3.” szövegrészenek, valamint a Mód. rendelet 2023. október 7. napjától hatályos 6.§ (2) bekezdése „E rendelet vonatkozásában a Magyarország-gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. §-át nem kell alkalmazni.” szövegrészenek az Abtv. 41.§ (1) bekezdése alapján történő megsemmisítése indokolt. Az Abtv. 45.§ (4) bekezdésének alkalmazásával a megsemmisítés kihirdetésre visszamenő hatállyal indokolt, figyelemmel arra, hogy a megfelelő felkészülési idő biztosítása csak így biztosítható. Ugyanezen okból indokolt a megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezések általános és egyedi ügyben történő alkalmazhatatlanságának kizárása is.

VII. ELJÁRÁSI NYILATKOZATOK

VII.1 Jogi képviselet

125. Az Indítványozó jogi képviselőinek képviseleti jogát az *ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi CXXVIII. törvény* 34. §-a alapozza meg.

VII.2 Az alkotmányjogi panasz előterjesztésének módja

126. Az Abtv. 53.§ (1) és (2) bekezdésével összhangban Indítványozó jelen alkotmányjogi panaszát az Alkotmánybíróságnál terjeszti elő.
127. Az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tű. határozat (továbbiakban „AB Ügyrend”) 28.§ (1) bekezdés alapján az alkotmányjogi panaszt postai úton nyújtja be az Alkotmánybíróság részére, illetve azt email útján is megküldi a tajekoztatas@mkab.hu email címre, az Alkotmánybíróság honlapján közzétett tájékoztató¹²³ szerint.

VII.3 Nyilatkozat a nyilvánosságra

128. Az Abtv. 52.§ (5) bekezdésére és 57.§ (1a) bekezdésére, valamint az AB Ügyrend 36.§ (2) bekezdésére tekintettel jelen alkotmányjogi panasz indítványban szereplő személyes adatok nyilvánosságra hozatalához **nem járulunk hozzá.**

¹²³ <https://www.alkotmanybirosag.hu/kozlemenytajekoztato-az-inditvanyozok-reszere/> („Közvetlenül az Alkotmánybírósághoz csak az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt lehet benyújtani személyesen, postai úton, vagy elektronikus úton a tajekoztatas@mkab.hu email címre.”)

129. Indítványozó az Abtv. 68.§-a és az AB Ügyrend 56.§ (1) bekezdés szerint **nem járul hozzá indítványának nyilvánosságra hozatalához**, ezért kérjük az indítványt ne hozzák nyilvánosságra, azt az alkotmánybíróság honlapján ne kerüljön publikálásra. **Ezen túlmenően, az azokban foglalt üzleti titkokra is figyelemmel kérjük, hogy az indítvány mellékleteit se hozzák nyilvánosságra, azt az alkotmánybíróság honlapján ne kerüljön publikálásra**

* * *

Tisztelettel:

Indítványozó kérviseletében

dr. Okányi Zsolt
ügyvéd

Mellékletek:

- I/1. Ügyvédi meghatalmazás
- I/2. Indítványozó térítésmentes kibocsátási egységének kiosztásáról szóló határozatok a 2022-2023 évek vonatkozásában
- I/3. Indítványozó 2013-2022 évekre vonatkozó éves összkibocsátásának igazolása
- I/4. A szén-dioxid kvóta adóelőleg bevallásának igazolása 2023 első három negyedévére
- I/5. Korábbi átruházások példálózó igazolása
- I/6. Számítások a szén-dioxid kvóta adó nyereségelvonásáról
- I/7. Indítványozó 2013-2022 évre vonatkozó eredménykimutatásai